

Konsultatsiooni- ja koolituskeskus Geomedia

**KOHALIKU OMAVALITSUSE ÜKSUSTE
HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE
METOODIKA**

*Tellija: EV Siseministeeriumi
Kohaliku omavalitsuse ja regionaalhalduse osakond*

Tartu 2006

Sisukord

1	Sissejuhatus: metoodika koostamise vajadus ja ülesanded	2
2	Metoodika üldised alused	3
3	Kohaliku omavalitsuse üksuste esitustasemetete võrdlus	9
	3.1 Kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmine omavalitsusüksustes	9
	3.2 Kohalike teenuste maht, kvaliteet, mitmekesisus ja kättesaadavus.....	30
	3.3 Linna või valla üldine arengutase.....	47
	3.4 Elanike rahulolu kohalike teenuste ja valla/linna arenguga	54
4	KOV-üksuste esituse mõjutavad tegurid	57
	4.1 Otsesed mõjutegurid	57
	4.1.1 Haldusorganisatsiooni iseloom	57
	4.1.2 Kasutatav finantsressurss.....	59
	4.1.3 Territoriaalne kliendibaas	61
	4.2 Kaudsed mõjutegurid.....	62
	4.2.1 Asustuse/asustussüsteemi iseloom	62
	4.2.2 Asend riigi asustussüsteemis	62
	4.2.3 Rahvastikusituatsioon	63
	4.2.4 Elanikkonna aktiivsus.....	63
	4.2.5 KOV-üksuse üldine finantstervis	64
	4.2.6 Haldusajalugu	65
5	Haldussuutlikkuse analüüsi suunad	67
	5.1 Mõjutegurite seosed KOV-üksuste esitustega	67
	5.2 Soovitused otseste mõjutegurite muutmiseks lähtudes KOV- üksuste esituste võrdlevatest kriteeriumitest.....	67
	5.3 KOV-üksuse ametnikkonna vastavus professionaalsuse kriteeriumitele.....	68
	5.4 KOV-üksuste esituste kuluefektiivsus	69
	5.5 KOV-üksuste esituste vahelised seosed	71

1 Sissejuhatus: metoodika koostamise vajadus ja ülesanded

Riigi üldisteks eesmärkideks Eesti kohaliku omavalitsuse süsteemi arendamisel on omavalitsusüksuste avalike teenuste kvaliteedi parendamine ja valiku mitmekesistamine, kohaliku elu- ja ettevõtluskeskkonna kvaliteedi suurem regionaalne tasakaalustatus, kohalike eelarvete pikaajaliselt stabiilse tulubaasi kujundamine, kulutuste tõhususe ja mõjususe kasv, ning elanike suurem rahulolu kohaliku arengu ja avalike teenustega kohaliku omavalitsuse tasandil. Hetkel puudub kompleksne ja empiirilisel toetatud teadmine, kuivõrd lähedal või kaugel neist eesmärkidest Eesti omavalitsusüksustega süsteemi – süsteemi, mida iseloomustavad väga suured elanike arvu ja eelarveliste vahendite hulga erinevused ning samas seadustest tulenevate kohustuslike tingimusteta ülesannete üldkehtivus - puhul ollakse. Ilma sellise teadmista on raskendatud aga muutmisvajaduse hindamine. Puudub ka metoodika, mis annaks sellise teadmise omandamise võimaluse.

Eelöeldust tulenevalt on olemas vajadus ühtse üleriigilise metoodika järele, mis võimaldaks võrrelda erineva suuruse ja tüübiga omavalitsusüksuste haldussuutlikkust omavahel ning muuhulgas anda ka hinnanguid võimalike omavalitsusüksuste liitumiste otstarbekuse ja tulemuslikkuse kohta. Siinse omavalitsusüksuste haldussuutlikkuse analüüsi metoodika väljatöötamisel lähtuti arusaamisest, et selleks tuleb esmalt hinnata üldhaaravalt ja võrreldavalt Eesti linnade ja valdade toimimise erinevate tahkude olukorda. Teiseks peab metoodika andma võimaluse analüüsida omavalitsusüksuste kohalike elanike teenindamise taset mõjutavaid tegureid, ehk teiste sõnadega seda, milliste tunnustega on haldussuutlikud omavalitsusüksused, millised mitte, ja mis mõjutab haldussuutlikkuse kujunemist.

Metoodika koostajaks olid konsultatsiooni- ja koolituskeskus Geomedia analüütik Veiko Sepp, juhtivkonsultant Rivo Noorkõiv ning finantskonsultant Karin-Liis Haljaste. Sisemise, kohaliku omavalitsuse praktilise toimimise, süvendatud perspektiivi paremaks mõistmiseks konsulteeriti töö käigus ka Tartu linnavalitsuse kõrgemate ametnikega – osakondade ja teenistuste juhtidega.

Sissejuhatus lõpetuseks on oluline mainida, et praeguses metoodika väljatöötamise staadiumis on tegemist esialgse põhilahenduse kirjeldusega, mida peaksid toetama erinevate huvipoolte ettepanekud ja diskussioonid ning metoodika alusel teostatavast pilootuuringust saadav tagasiside.

2 Metoodika üldised alused

Töö sissejuhatuses seatud ülesande – koostada metoodika mis võimaldab võrdlevalt hinnata Eesti omavalitsusüksuste haldussuutlikkust ja seda kujundavaid tegureid - täitmiseks nähakse ette:

- koostada kvantitatiivsete andmete kogum, mis võimaldaks võrdlevalt hinnata linnade ja valdade esitusi (*performance*) KOV-üksustena;
- määratleda linnade ja valdade kui KOV-üksuste esitusi mõjutada võivad tegurid ning kirjeldada neid kvantitatiivselt ja/või kvalitatiivselt (tüpologiseerides);
- kirjeldada esitusnäitajate ja mõjutegurite analüüsisuundi, mille tulemusel on võimalik kindlaks teha – a) millised tegurid, mil määral ja kuidas mõjutavad linnade ja valdade esitust KOV-üksustena; b) millised on mõjutegurite (tegurite kaupa) kriitilised väärtused (kas on selliseid väärtusi), mille juures esitusväärtused hakkavad oluliselt (kriitiliselt) halvenema; c) millised peaksid olema KOV-üksuse poolsed võtmesisendid (eelkõige haldusaparaadi ja finantsressursiga seotud), mis tagavad üksuste vähemalt rahuldaval tasemel esituse.

Linnade ja valdade kui KOV-üksuste esitusi hinnatakse 4 dimensioonil:

1. KOV-üksuse toimimine riigi haldussüsteemi osana → hinnatakse seadustes sätestatud ja sealt tulenevate avalike ülesannete täitmise taset;
2. KOV-üksuse toimimine (avalike) teenuste pakkujana → hinnatakse teenuste kvaliteeti, mitmekesisust, kättesaadavust jms;
3. KOV-üksuse toimimine territoriaalse korporatsioonina → hinnatakse linna või valla üldise arengutaseme näitajaid;
4. KOV-üksuse toimimine elanike avalike huvide, vajaduste, ootuste rahuldajana → hinnatakse elanike rahulolu kohalike teenuste ning linna või valla arengutasemega.

Lisadimensiooni hindamiseks pakuvad kuluefektiivsuse näitajad, mille puhul ülalesitatud nelja dimensiooni väärtused suhestatakse KOV-üksuse poolt tehtud kulutustega.

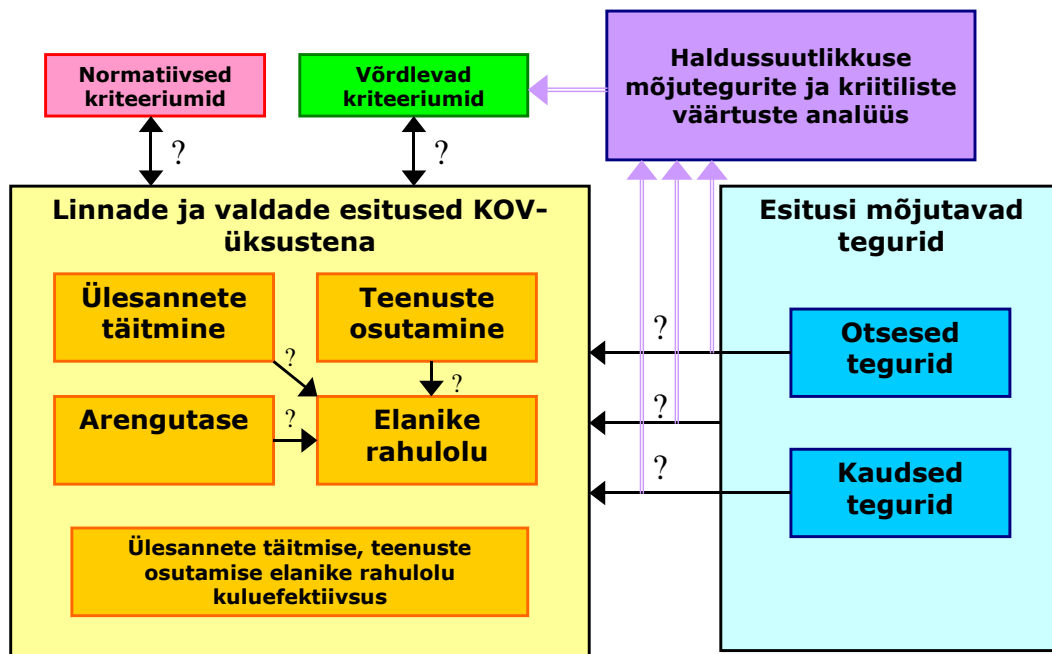
KOV-üksuse esitusi mõjutavaid tegureid jaotatakse hüpoteesina otsesteks ja kaudseteks.

Otseste mõjuteguritena käsitletakse:

- Haldusorganisatsiooni kvaliteet ja kvantiteet (haldusaparaat, delegerimise ulatus, partnerlus);
- Kasutatav finantsressurss;
- Territoriaalne kliendibaas.

Kaudsete mõjuteguritena käsitletakse:

- Asustuse/asustussüsteemi iseloom
- Asend riigi asustussüsteemis
- Elanike aktiivsus ja jõukus
- Rahvastikusituatsioon
- KOV-üksuse üldine finantstervis
- Haldusajalugu.

Joonis 1. KOV-üksuste haldussuutlikkuse hindamise metoodika osad ja nende vahelised seosed

KOV-üksuste esituste kvantitatiivne kirjeldamine ja hindamine viiakse läbi nii valdkondlikult kui ka koondatuna KOV-üksuse kohta tervikuna. Valdkondliku analüüsi võimaldamiseks koostatakse ka otsesete mõjutegurite kirjeldus nii valdkondlikult kui ka koondatuna. Metoodikas eristatakse 9 valdkonda:

1. Maakorraldus, planeerimine, ehitus ja arengu kavandamine
2. Teed, liikluskorraldus ja ühistransport

3. Elamu- ja kommunaalmajandus, heakord, jäätmemajandus, keskkonnakaitse
4. Haridus ja noorsootöö
5. Vaba aeg, kultuur ja sport
6. Sotsiaalne kaitse
7. Tervishoid
8. Avalik kord, turvalisus
9. Valitsemine, üldhaldus ja rahandus.

KOV-üksuste ja nende valdkondade võrdleval hindamisel kasutatakse peamiselt kahte andmete standardiseerimise viisi:

- Ühtse andmeloomu ja -kogumismetoodika ja sellega seotud ühtse mõõtskaala rakendamine (vt. ülesannete täitmine ja elanike rahulolu);
- Erinevaid kvaliteete (teenuste- ja arengunäitajad) ise-loomustavate väärtuste standardiseerimine. Selliste väärtuste standardiseerimisel on valida kolme meetodi vahel.
 - Esiteks standardiseerimine iga näitaja absoluutse maksimumväärtuse (ABS MAX) baasil, selliselt et kõigi KOV-üksuste vastava näitaja väärtused jagatakse läbi ABS MAX väärtusega, mille tulemusena kõik väärtused jäävad $-1...+1$ vahele. Meetod eeldab, et näitaja väärtuste muutumist on võimalik hinnata ühesuunalisena – st et väärtuste kasv (või kahanemine) on kas positiivne või negatiivne. Juhul kui väärtuste kasv on tõlgendatav negatiivsena (või kahanemine negatiivsena) siis tuleb standardiseeritud suhtarvud korrutada väärtusega -1 . Meetodi plussideks on, et säilitatakse väärtuste suhtelised erinevused (võrreldes nt järgväärtuste kasutamise) ning seda ka erinevate väärtuste keskmistamisel (võrreldes nt keskväärtuste alusel saadud standardväärtustega). Peamiseks probleemiks – lisaks juba viidatud ühesuunalisuse nõudele, mis tähendab, et näitajaid, mille puhul nt 27 ja 87 on mõlemad paremad kui 45, kasutada ilma täiendavate teisendusteta ei saa – sellise standardiseerimise puhul on, et see ei arvesta võimalikke loomulikke/aktsepteeritavaid hajuvuspiire. Osade näitajate väärtused võivad koonduda suhteliselt lähestikku skaalal ABS MAX ... 0, teised aga mitte – see kas väärtus 1000 on sisuliselt erinevam maksimaalsest väärtusest 1500 ühe näitaja puhul kui seda 500 teise näitaja puhul sõltub konkreetsest näitajast ja muuhulgas selle väärtuste loomuomasest hajuvusest.

- Probleemi võiks leevendada selline standardiseerimise viis, mille puhul arvestatakse nii ABSMAX väärtusega kui ka nõ kaugeima väärtusega sellest - juhul kui ABSMAX väärtus on tegelikult miinusmärgiga, siis on kaugeimaks väärtuseks MAX väärtus, vastupidisel juhul aga MIN väärtus. Selliselt juhul taandatakse ABSMAX väärtus ja teised ka teised väärtused esmalt skaalale, kus ABSMAX väärtusest kaugeim väärtus võrdsustatakse null-väärtusega. Standardväärtused saadakse jällegi kõigi uuele skaalale viidud väärtuste läbijagamisel ABSMAX väärtusega ning tulemuseks väärtused vahemikus $-1 \dots 0$ või $0 \dots +1$.
- Kolmanda väärtuste standardiseerimise viisi korral võrdsustatakse näitaja keskvärtus 0-ga ning parim väärtus (kas maksimum või miinimum, sõltuvalt näitaja iseloomust) võrdsustatakse, juhul kui see erineb keskmisest, 1-ga. Selle suhte alusel arvutatakse välja üldine koefitsient, millega näitaja teised väärtused tuleb suhestada ning kõik teised väärtused - selliselt, et üle keskmise näitajad on positiivsed ja alla keskmise negatiivsed.

Need kõik standardiseerimise meetodid jagavad ühist puudust - arvesse ei suudeta võtta võimalikke kvalitatiivseid tasemeid/hüppeid väärtuste kogumis, väärtuste hajumisekoondumise kvalitatiivset iseloomu (kolmas meetod väärtuste hajumise iseloomu siiski arvesse võtab, kuid mitte kvalitatiivselt). Ühe näitaja väärtustehulga minimaalne väärtus võib tähistada suhteliselt rahuldavat taset, samas kui teisel puhul viitab see ülinõrgale esitusele. Või ka vastupidi, maksimaalne väärtus ei pruugi veel tähendada mingite üldisemate standardite järgi head tulemust. Käesolevas metoodikas lähtutakse standardiseerimisel siiski näitajate olemasolevate väärtuste omadustest, kasutades vastavate väärtushulkade piirväärtusi KOV-üksuste erimõõduliste näitajate erinevuste ühismõõduliseks kirjeldamiseks. Alternatiiviks oleks iga näitaja kohta eraldi standardiseerimisvalemi koostamine, mis ei ole ökonoomne ning haldussüsteemi arendamise (ilma väljakujunenud kokkuleppeliste, riiklike jms esitusstandarditeta) ja töö (ilma tegelikke jaotusi teadmata) praegustes faasides ka teostatav. Küll tuleks käesolevat metoodikat ja selle alusel läbi viidavaid uuringuid ja analüüse pidada oluliseks sammuks selliste normide ja standardite väljakujundamisel. Lõplik valik eespool toodud kolme standardiseerimise viisi vahel tehakse pilootuuringu käigus.

Metoodika koostamisel on püütud maksimaalselt tugineda riigi haldussüsteemis juba kogutavatele ja mõõdukate jõupingutustega

kättesaadavatele andmetele. Peamine töö selliste andmete puhul on nende koondamine, hindamine ja analüüs vastavalt käesoleva meetoodika loogikale. Teatud juhtudel on aga opereeritud ka näitajatega, mille kohta andmete saamiseks oleks eelnevalt vajalik teha täiendavaid jõupingutusi, mõningaid muudatusi olemasolevatesse andmekogumissüsteemidesse või siis *ad hoc* andmete kogumist, kuid mis võiks olla haldussuutlikkuse hindamisel olulised. Pidasime vajalikuks need meetoodikasse kaasata ning neid võib käsitleda kui ettepanekuid ja soovitusi KOV-üksuste kohta üleriigiliselt kogutavate andmete loendi täiendamiseks. Milliseid jõupingutusi täpselt andmete hankimiseks ja teisendamiseks teha tuleb, selgub jällegi pilootuuringu tulemusena. Koostatava andmekogu läbivaks ajaliseks printsiibiks peaks olema, et andmed fikseeritakse uuringu/analüüsi teostamise eelneva aasta, seda aastat sisaldava eelnenud perioodi (nt kolme viimase aasta) kohta või siis selle aasta lõpu või uue aasta alguse seisuga.

Et KOV-üksuste poolset kohalike ülesannete täitmist ning elanike rahulolu kohalike teenuste ja arenguga ei ole üleriigiliselt seni mõõdetud, siis nõuab nende andmete saamine eraldi uuringute läbiviimist. Siinses meetoodikas on antud meetoodilisi juhised, kuidas seda haldussuutlikkuse analüüsi seisukohalt vajalikul tasemel ja ökonoomselt teha. Mitmete, eelkõige hinnanguliste ja normatiivsete küsimuste (mis on hea ja oluline?) lahendamisel on meetoodika täiendamiseks, täpsustamiseks ja korrigeerimiseks vajalik laiem diskussioon ning huvipoolte kokkulepped ja otsused.

KOV-üksuste haldussuutlikkuse taseme ja mõjutegurite hindamisel tuleb silmas pidada, et valla või linna kui omavalitsusüksuste tegutsemise ei ole seotud mitte üksnes haldussuutlikkusega vaid ka haldustahte ja haldusteadlikkusega. KOV-üksus ja selle haldusstruktuurid võivad olla küll põhimõtteliselt suutlikud ülesandeid täitma, teenuseid kvaliteetselt ja piisavas mahus osutama, tulemusi saavutama, rahulolu looma, kuid ei tee seda, sest ei pea seda (juhtkond ei pea) vajalikuks, oluliseks, kasulikuks. Samuti võib Eesti KOV-süsteemis rääkida haldusteadlikkuse nõrkusest, seda nii seoses seadustest tulenevate ülesannete täitmisega, teenuste osutamise kvaliteedi kui ka elanike rahuloluga. KOV-üksuse toimimine on sageli traditsionaalne ja/või vahetult reaktiivne – tehakse seda, mida on seni tehtud ja/või reageeritakse järelevalveorganite suunistele või siis (mõnda aega) muutustele seadusandluses, halduskorralduses. Teadlikkus kõigist seadustest tulenevatest kohustustest, parimatest praktikatest teenuse osutamisel, elanike rahulolust kohalike teenuste ja arenguga võib vastutava ametniku, aga ka kogu haldusaparaadi puhul, olla küllaltki tagasihoidlik ja süsteemitu. Üksikjuhtumi, üksiku KOV-üksuse tasandil on sageli neid kvaliteete praktikas raske eristada. Ka laiemas käsitluses nagu sinne meetoodika ette näeb, tuleb suhteliselt ettevaatlikult suhtuda küsimusse, kas KOV-üksuste

kehvema esituse taga on madal haldussuutlikkus või hoopis süsteemne haldustahmatus.

3 Kohaliku omavalitsuse üksuste esitustasemetevõrdlus

Metoodika alusel hinnatakse KOV-üksuste esituste 4 dimensiooni:

- seadustes sätestatud ja sealt tulenevate avalike ülesannete täitmise taset;
- teenuste kvaliteeti, mitmekesisust, kättesaadavust jms;
- linna või valla üldist arengutaset;
- elanike rahulolu kohalike teenuste ning linna või valla arengutasemega.

Iga dimensiooni hindamine viiakse läbi valdkondlikult ja samuti koondatuna KOV-üksuse kui terviku kohta. Linnade ja valdade kui KOV-üksuste esituste võrdleva üldhinnangu saamiseks on võimalik omakorda keskmistada üksikute dimensioonide hinnangud valdkonniti või KOV-üksuse kohta.

3.1 Kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmine omavalitsusüksustes

Kohalike ülesannete täitmise analüüsiks koostatakse iga valdkonna seadustest tulenevate ülesannete loendid. Ülesanded liigitatakse kolme rühma:

- üldiselt kohustuslikud ülesanded;
- seadustes välja pakutud kohalike ülesannete võimalused ja nendega seotud tingimuslikult kohustuslikud ülesanded (nt sõltuvalt kohaliku etendusasutuse olemasolust on KOV-üksusel vastavad kohustused);
- vabatahtlikud KOV-üksuste eneste poolt avastatud ülesanded.

Iga rühma kohta koostatakse valdkondlikud tabelid. Üldiselt kohustuslike ja tingimuslike ülesannete kohta saab need koostada eelnevalt ning need on käesoleva metoodika osaks (vt. tabelid allpool). KOV-üksuse poolt avastatud ja enesele võetud vabatahtlike ülesannete loetelu peab koostama etteantud metoodiliste põhimõtete alusel KOV-üksus ise, mida vajadusel korrigeeritakse.

Igat ülesannet hinnatakse 4-skaalal:

1. täidab ülesannet heal tasemel,
2. täidab rahuldaval tasemel,
3. täidab nõrgal tasemel,
4. ei täida.

Hindamise skaala kolme esimese taseme kohta on koostatud esialgne spetsifikatsioon lähtudes ülesande üldisest laadist. Tabelis esitatud hindamise kriteeriumid on esialgsed ning neid täpsustatakse, parandatakse ja täiendatakse koostöös huvipooltega ning lähtudes pilootuuringu käigust. Üldistatult iseloomustab ülesande head täitmist seadusepunkti nii formaalne kui sisuline täitmine (sh seaduse alusel vastu võetud kohaliku õigusakti täitmine ja täitmise järelevalve), kohalike teenuste nõudlust arvestav pakkumise maht, hea kättesaadavus ja kvaliteet. Rahuldava täitmise puhul esineb ühes või teises aspektis puudusi, nõrga taseme puhul on aga probleemid ja puudused ülekaalus. Ülesannete mittetäitmise all tuleb antud hindamise kontekstis mõista kas seda, et ülesande täitmiseks ei ole (hinnataval perioodil) midagi tehtud või ei ole tehtu mingeid märkimisväärseid positiivseid tulemusi andnud.

Tabel 1. Ülesannete täitmise taseme hindamise kriteeriumid

Ülesande laad	Täidab heal tasemel	Täidab rahuldaval tasemel	Täidab nõrgal tasemel
kehtestab, muudab, kinnitab, tunnistab kehtetuks, algatab regulatsiooni (nõuded, kord, planeering, tariifid, maks, tingimused, loetelu)	regulatsioon kehtestatakse jne sobiva õigusaktiga, kooskõlas teiste õigusaktidega, õigeaegselt, kohalike olusid, avalikku huvi ja huvitatud isikute huve arvesse võttes, tagatud on regulatsiooni üldine järgimine ja vajadusel järelevalve	regulatsioon on üldiselt kooskõlas teiste õigusaktidega, regulatsiooni järgimine ei ole üldine, järelevalve üksnes teatud punktide osas või ulatuselt valikuline	regulatsioon on formaalselt kehtestatud, kuid esineb vastuolusid/ebakõlasid teiste õigusaktidega, järgimine on juhuslik, järelevalve puudub või nõrk
töötab välja (arengu)dokumendi, määrab prioriteetid	dokument/prioriteetid on koostatud meetoodiliselt heal tasemel (üldjuhul viiakse läbi olukorra analüüs, seatakse eesmärgid ning koostatakse tegevuskava) ning spetsialiste, partnereid ja avalikkust kaasates, lähtutakse kohalikest arengueeldustest, seda viiakse plaanipäraselt ellu ja teostatakse süsteemset seiret elluviimise üle	dokument/prioriteetid on koostatud meetoodiliselt rahuldaval tasemel, kaasamine on juhuslik, dokumenti viiakse jõudumööda ellu	formaalselt on dokument/prioriteetid olemas, kuid nende mõju tegevusele on kasin
kavandab, planeerib	töötatakse välja vastavad dokumendid - meetoodiliselt heal tasemel (üldjuhul viiakse läbi olukorra analüüs, seatakse eesmärgid ning koostatakse tegevuskava) ning spetsialiste, partnereid ja avalikkust kaasates, lähtutakse kohalikest arengueeldustest, seda viiakse plaanipäraselt ellu ja teostatakse süsteemset seiret elluviimise üle	on koostatud tegevuskava või võetud vastu asjakohaseid otsuseid, mida üldiselt ka ellu viiakse, esineb meetoodilisi, sisulisi probleeme, või ka probleeme koostöös ja avalikkuse kaasamises	tegutsetakse ilma formaliseeritud otsusteta, ametnike parima tunnetuse alusel

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

teeb analüüsi, korraldab uuringuid	analüüsil/uuringul on küsimusest/probleemist lähtuv selgelt sõnastatud lähteülesanne, läbiviimisel kasutatakse kaasaegseid meetodeid ja kvalifitseeritud spetsialiste, tulemused on aluseks võimalikele otsustele	teostatud analüüsid ja uuringud on kasutatavad otsuste tegemiseks ning üldiselt neid selleks ka kasutatakse; siiski esineb mõningaid probleeme ja puudujääke metoodikas, lähteülesannete sõnastamisel	analüüse või uuringuid on läbi viidud, kuid nende mõju tehtavatele otsustele on väike
arvestab tulemusi	otsuste tegemisel arutatakse uuringute, elluviidud tegevuste tulemusi ning kaalukamate vastuargumentide puudumisel lähtutakse otsuse tegemisel tulemustest, kaalukate vastuargumentide olemasolul sõnastatakse ja fikseeritakse need	tulemusi arvestatakse mõõndustega, kusjuures osade tulemuste mitteamistamise põhjusi ei selgitata ega arutata	tulemusi arvestatakse valikuliselt, eelkõige neid tulemusi, mis sobivad olemasoleva poliitilise või haldustahtega; tulemusi kasutatakse eelkõige otsuste legitimeerimiseks
arvestab või järgib (seaduste, määruste) nõudeid	on täielikult teadlik kõigist seadustest ja määrustest tulenevatest nõuetest ning märkimisväärseid probleeme nõuete järgimisel nii oma regulatsioonide kui ka nende elluviimisel ei esine	KOV regulatsioonid arvestavad enamusi seadustest ja määrustest tulenevaid nõudeid, kuid probleeme esineb nõuete kinnipidamisest regulatsioonide elluviimisel	esineb probleeme nii nõuete arvestamisel kehtestatud regulatsioonides kui ka regulatsioonide elluviimisel
tagab dokumentide ja regulatsioonide järgimise	dokumente ja regulatsioone järgitakse täies mahus ja kõigi poolt, vajadusel toetab seda toimiv järelevalvesüsteem	dokumente ja regulatsioone järgitakse suures mahus ja enamuse poolt, järelevalve on olemas kuid esineb puudusi	dokumente ja regulatsioone järgitakse valikuliselt, järelevalve ei toimi
teostab järelevalvet, kontrollib õigusaktide järgimist	järelevalve ja kontroll tagavad, et regulatsiooni, õigusakti järgitakse täies mahus ja üldiselt	järelevalve ja kontroll tagavad, et regulatsiooni, õigusakti järgitakse suures mahus ja enamusel juhtudel	järelevalve ja kontroll eksisteerivad, kuid on ebapiisav
koostab ja esitab aruandeid	kõik aruanded koostatakse vastavalt kehtestatud vormidele ja esitatakse õigeaegselt	aeg-ajalt esineb probleeme aruannete sisu ja esitamise õigeaegsuse osas	aruannete sisu ja esitamise õigeaegsuse osas esineb süsteemseid probleeme
töötab välja ja kinnitab vormid	vormid on kooskõlas ja ühildatavad kõrgemal tasandil kogutavate andmete vormidega, lähtuvad kohalikust eripärast ning toetavad haldusprotseduuride tõhusust, eesmärgipära ja lihtsust kodanikule	vormid täidavad neile seatud vahetuid ülesandeid, kuid probleeme esineb nende ühildumisel, eripära arvestamisel, liigses keerukuses jms	vormides esineb puudujääke, mille tulemusel on võimalikud eksitavad tõlgendused/täitmised ning need osaliselt ei täida neile pandud eesmäärke
teeb koostööd kõrgemalseisva asutusega	koostöö on aktiivne, sisuline, mõlemale poolele kasulik	koostöö on valdavalt probleemi- ja nõudekeskne, reaktiivne, eksisteerib mõningaid puudusi	koostöö on juhuslik, pingeline, ühele või mõlemale poolele olulisi probleeme tekitab
esitab kõrgemalseisvale haldustasemele taotlusi	taotlused on esitatud vastavalt vajadusele, õigeaegselt, põhjendatuna, vormiliselt korrektselt ja nõudeid järgides	taotluste esitamisel esineb aeg-ajalt kuid mitte süsteemselt probleeme õigeaegsuse, põhjendatuse ja/või vormilise korrektsuse osas	taotluste esitamisel esineb süsteemseid probleeme õigeaegsuse, põhjendatuse ja vormilise korrektsuse osas
teeb kõrgemalseisvale asutusele teatavaks rikkumised	teeb rikkumised teatavaks vastavalt kehtestatud korrale, kokkulepetele - selgelt, ilma viivituse ja eranditeta	teeb suure osa rikkumistest teatavaks, kuid esineb mõningaid kõrvalekaldeid kehtestatud korrast ja kokkulepetest	rikkumistest teatamine on juhuslik, valdavalt elanike või järelevalveorgani poolse tähelepanu juhtimise tulemusena

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

informeerib kõrgemalseisvaid asutusi oma tegevusest	informeerib vastavalt regulatiivsetele nõuetele ja kokkulepetele, piisavas ulatuses ja õigeaegselt	üldiselt informeerib vastavalt nõuetele, kuid aeg-ajalt esineb probleeme tähtaegadest kinnipidamise ja informatsiooni piisavuse, vormi korrektsuse ja sisukuse osas	informeerib valikuliselt või korduva pealekäimise tulemusena, sageli esineb probleeme tähtaegadest kinnipidamise ja informatsiooni piisavuse, vormi korrektsuse ja sisukuse osas
informeerib elanikke oma tegevusest	informeerib selgelt, õigeaegselt ning parimaid ja mitmekülgseid kanaleid kasutades valdavalt osa kodanikest, kellel on teavet vajalik teada	tagab avaliku info olemasolu ja kättesaadavuse, kuid vähem tehakse jõupingutusi kohaliku teabe suhtes passiivsete elanike informeerimiseks	elanike informeerimine on ebapiisav, süsteemitu ja/või kallutatud
moodustab ja peab registreid, arhiive ja muid andmekogusid, peab arvestust	moodustab ja peab registreid, arhiive ja andmekogusid vastavalt seadustes ja muudes õigusaktides kehtestatud nõuetele, tagades nende täielikkuse, süsteemse uuendamise, andmehalduse ja -töötuse lihtsuse ning koondite olemasolu ja kättesaadavuse	moodustab ja peab registreid, arhiive ja andmekogusid üldiselt vastavalt kehtestatud nõuetele, kuid kohati esineb probleeme nende täielikkuse, süsteemse uuendamise, andmehalduse ja -töötuse lihtsuse ning koondite olemasolu ja kättesaadavuse osas	moodustab ja peab registreid, arhiive ja andmekogusid, kusjuures esineb eksimusi kehtestatud nõuete vastu ja/või siis on nende eesmärgipärane kasutamine raskendatud
suunab, koordineerib või kujundab	suunamine, koordineerimine ja kujundamine omavad kohaliku arengu, inimeste heaolu ja keskkonnaseisundi seisukohast olulist positiivset tulemust; olulisemad suunised, koordineerimised ja kujundamised on fikseeritud otsustega	suunamise, koordineerimise või kujundamisega tegeletakse jooksvalt, tulemused on rahuldavad või keskpärased	suunamise, koordineerimise või kujundamisega tegeletakse aeg-ajalt
moodustab meeskonna või komisjoni	meeskond või komisjon on moodustatud järgides kehtestatud nõudeid, moodustatud meeskonda kuuluvad parimad spetsialistid ning olulisemate huvirühmade esindajad, meeskonna või komisjoni liikmeskonda muudetakse vastavalt vajadusele operatiivselt, tööks on loodud head tingimused ning meeskonnad või komisjonid tegutsevad vastavalt neile seatud eesmärkidele	meeskond või komisjon on moodustatud järgides kehtestatud nõudeid kaasates olemasolevaid spetsialiste ja huvitatud organisatsioone, tööks on rahuldavad tingimused ja töö tulemusena täidetakse mitmeid seatud ülesandeid	meeskond või komisjon on moodustatud formaalselt, need on tegevuses passiivsed ning mitmeid eesmärke ei suudeta saavutada
moodustab ühisasutusi, astub organisatsioonide liikmeks	otsusele eelneb olukorra ja kaasnevate muutuste analüüs, ühisasutuste ja organisatsioonide tegevuses osaletakse aktiivselt; ühisasutuste ja organisatsioonide tegevus omab kohaliku arengu, inimeste heaolu ja keskkonnaseisundi seisukohast olulist positiivset tulemust	moodustab ühisasutusi ja astub organisatsioonide liikmeks kaalutletult, kuid ilma erilise analüüsita; ühisasutuste ja organisatsioonide tegevus on üksuse seisukohalt vähemalt rahuldaval tasemel	ühisasutuste moodustamine ja organisatsioonide liikmeks astumine on spontaanset laadi ning nende tegevuse tulemused üksuse jaoks kesised ja/või tagasihoidlikud

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

määrab teenistuja	määrab teenistuja peale vajaduse tekkimise kiiresti kuid kaalutletult, tehes seda nõuete korral ja sisulisel vajadusel konkursi teel; teenistuja vastab kvalifikatsiooninõuetele ja tugevdab KOV-üksuse toimimist	määrab peale vajaduse tekkimise kvalifikatsiooninõuetele vastava teenistuja, kes suudab rahuldaval tasemel kodanikke teenida	määrab teenistuja hilinemisega ja/või määratud teenistuja ei vasta täielikult kvalifikatsiooninõuetele
korraldab asutuste tööd	asutused on tagatud tööks vajaliku finants- ja inimressursiga, kehtestatud on tegutsemisreeglid, toimib järelevalve	asutuste töö on korraldatud, esineb üksikuid, ajutisi probleeme asutuste tööks vajaliku finants- ja inimressursiga, kehtestatud tegutsemisreeglite järgimise ja järelevalvega	asutuste töö on formaalselt korraldatud, kuid üldiselt tegutseb asutus ilma kohaliku võimu vahelesegamiseta
korraldab teenuste osutamist ja muid tegevusi	korraldatud teenused/tehtavad tegevused vastavad elanike vajadustele, on hästi kättesaadavad ning kvaliteetsed, osutatud/teostatud heal kuluefektiivsuse tasemel	teenuste osutamine on korraldatud ja tegevusi tehakse, kuid esineda võib probleeme vastavusega elanike vajadustele, kättesaadavusega, kvaliteediga, madala kuluefektiivsusega	osutatavad teenused, tehtavad tegevused ei rahulda suure osa elanike vajadusi, nende kättesaadavus ja/või kvaliteet on tagasihoidlikud
määrab toetusi ja koormisi	toetused ja koormised on kooskõlas seadustega ja kohalike õigusaktidega, lähtuvad elanike vajadustest ja avalikust huvist, toetavad arengut; toetuste ja koormiste määramisele eelneb analüüs, mille tulemusi võetakse arvesse	toetused ja koormised on üldiselt kooskõlas seadustega ja kohalike õigusaktidega ning need on elanikele/avalikkusele vajalikud – mõned vajalikud toetused võivad olla puudu, mõned koormised üleliia	esineb toetusi ja koormisi mis ei ole elanikele/avalikkusele vajalikud – olulisi vajalikke toetusi on puudu ja/või on koormised liialt suured või on neid avalike huvide seisukohast üleliia
rahastab teenuseid	rahastamine tagab teenuse kvaliteetse osutamise kõigile sihtrühma liikmetele vastavalt nende vajadustele ja seatud eesmärkidele	rahastamine võimaldab osutada olulisele osale sihtrühma liikmetele vähemalt rahuldaval kvaliteeditasemel teenuseid	rahastamine on ebapiisav ning takistab teenuste kvaliteetset osutamist sihtrühma liikmetele
maksab toetusi	toetuste maksmisel lähtutakse ökonoomsuse nõudest, võttes arvesse nii toetuse andja kui saaja kulutusi (sh ajakulu) ning toetuse saaja võimalusi	toetuste maksmine toimub üldjuhul ilma oluliste tõrgeteta	toetuste maksmisel esineb probleeme
hüvitab enda poolt kehtestatud soodustused	hüvitab täiel määral, põhjendamata viivitusteta	hüvitab piisavalt määral, esineda võib mittevajalikke viivitusi	hüvitab osaliselt, ebapiisavalt, esineda võib olulisi viivitusi
loob tingimusi, toetab, soodustab, abistab; tegeleb mingi teema, valdkonna, küsimusega	loodud tingimused, toetamine, soodustamine ja abistamine on üldiselt stabiilse iseloomuga ja jätkusuutlik; need omavad kohaliku arengu, inimeste heaolu ja keskkonna seisundi seisukohast olulist positiivset tulemust;	tingimuste loomisel, toetamise, soodustamise ja abistamisel esineb mõningaid probleeme, nende mõju on üldiselt positiivne	tingimuste loomise, toetamise, soodustamise, abistamisega tegeletakse aeg-ajalt ja ebapiisavalt
määrab audiitori	määrab õigeaegselt, vastavalt kehtestatud nõuetele hea kvalifikatsiooniga audiitori, loob audiitorile head töötingimused	täidetakse määramise formaalseid nõudeid, audiitorile ei tehta tema töös takistusi	esineb probleeme audiitori määramisel, kohati püütakse audiitorilt eksitada
teeb ettepanekuid	teeb aktiivselt ettepanekuid, mis on asjakohased, õigeaegsed ja põhjendatud, kõiki asjaolusid kaaludes tehtud	esitatakse mitmeid elanikele ja KOV-üksusele kasulikke ettepanekuid	ettepanekute esitamine on juhuslik ja/või nende kasulikkus elanikele ja KOV-üksusele on kasin

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

kontrollib kooskõlastust	kontroll on üldine ja sisuline	kontroll järgib formaalseid nõudeid	kontroll on pealiskaudne ja ebapiisav, sageli eiratakse ka formaalseid nõudeid
annab lubasid	annab lubasid määrustes kehtestatud nõudeid järgides, võrdsetel alustel, ilma põhjendamata viivitusteta	annab lubasid määrustes kehtestatud nõudeid üldiselt järgides, esineb viivitusi ja "omade" eelistamist	lubade määramisel leiab aset kõrvalekaldumisi kehtestatud nõuetest
peatab tegevuse; kõrvaldab mittesobiva objekti; paigaldab või tähistab	vastavalt seadustele, määrustele ja muul moel kehtestatud korrale, kokkulepetele - selgelt, ilma viivitusega ja eranditeta	vastavalt seadustele, määrustele ja muul moel kehtestatud korrale, kokkulepetele, kuid esineb eelkõige ressursside puudumisest tulenevaid viivitusi ja/või erandeid	vastavalt võimalustele, mis ei vasta aga vajadustele
korraldab avalikke konkursse	korraldab konkursse vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele ning avalikke huvisid silmas pidades tagades konkursikomisjoni professionaalsuse, konkursil osalejate võrdse kohtlemise ja erapooletu otsustamise; konkursi eesmärgid on selgelt sõnastatud; avalike konkursi tulemusi arvestatakse otsuste tegemisel, lahenduste valikul	korraldab aeg-ajalt parimatest kavatsustest lähtuvalt avalikke konkursse, probleeme võib esineda konkursitingimuste formuleerimisel, komisjoni ja/või osalejate taseme osas, mille tulemusel võib tekkida probleeme võidutööde realiseerimisel	konkursside korraldamine on tegelikele vajadustele mittevastav, tulemusi arvestatakse valikuliselt
sõlmib lepinguid	sõlmib lepinguid vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele ning avalikke huvisid silmas pidades, lepinguliste tööde tulemused omavad kohaliku arengu, inimeste heaolu ja keskkonnaseisundi seisukohast olulist positiivset tulemust ning on saavutatud heal kuluefektiivsuse tasemel	sõlmib lepinguid vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele lähtudes jooksvalt tekkivatest vajadustest, lepingud on KOV-üksusele ja selle elanikele üldiselt kasulikud	sõlmitud lepingutes esineb nõuete rikkumisi, vähemalt osade lepingute puhul on põhjust kahelda nende vastavusest avalike huvidega
tagab asutustele millegi (nt ruumide) olemasolu	tagab piisavas ulatuses, asutuse tegevust soosivalt	tagab rahuldavas ulatuses, asutuse tegevust mittetakistavalt	tagab ebapiisavas ulatuses, mis takistab asutuse tegevust
tagab elanikele millegi (nt sportimisvõimaluste) olemasolu	tagab piisavas ulatuses ja hea kvaliteediga, elanike vajadusi üldiselt rahuldavalt	tagab osaliselt ja/või rahuldava kvaliteediga, peamiste elanikegruppide vajadusi üldiselt rahuldavalt	tagab ebapiisavas ja/või kesise kvaliteediga, kitsaste elanikegruppide vajadusi rahuldavalt
tagab avalike huvide või huvitatud isikute huvide arvestamise	huvid on arvestatud igakülgsest ja tasakaalustatult, sh tõrjutuid elanikerühmi kaasates	huvid on arvestatud üldiselt, kuid tasakaalu kujundab huvirühmade aktiivsus	huvisid arvestatakse valikuliselt ja tõsiseid probleeme on huvide tasakaalustatusega

Hindamise käigus omistatakse iga ülesande täitmise kvalitatiivsele hinnangule kvantitatiivne mõõt, selliselt et heal tasemel täitmine annab 3, rahuldaval tasemel 2, nõrgal tasemel 1 hindepunkti ning mittetäitmine 0 hindepunkti. Hindepunktide keskmistamisel saadakse kohalike ülesannete täitmise taseme kvantitatiivne mõõt iga KOV-üksuse kohta tervikuna ning ka valdkondade kaupa. Lisavõimalusena võib igale ülesandele omistada kaalu, vastavalt

selle suhtelisele olulisusele või ebaolulisusele kohalike ülesannete (valdkondlikus) kompleksis. Lõplik lahendus selles küsimuse sõltub diskussioonide tulemustest ning pilootuuringu käigus omandatud teadmistest.

Kohalike ülesannete täitmise ühtne valdkondlik või koondhinnang arvutatakse kõigi kolme ülesannete rühma hinnangute keskmisena või alternatiivina üksnes kohustuslike ja tingimuslike ülesannete täitmise keskmisena (et vähendada vabatahtlike ülesannete tähtsust hindamises ja võimaldada puhtalt seadustest tulenevate ülesannete täitmise võrdlemist). Juhul kui ülesande täitmine on KOV-üksuse valiku küsimus ja (sellest valikust tulenevalt) tingimuslik, nt sõltub mingi asutuse olemasolust, siis märgitakse ülesanne vastava tingimuse puudumisel kui mitteasjakohane (x) ning keskmise väärtuse arvutamisel arvesse ei võeta. KOV-üksuse poolt täidetavate ülesannete ulatuse hindamiseks saab täiendavalt arvutada mahukoefitsiendi, mis saadakse kõigi või rahuldaval tasemel täidetavate ülesannete arvu jagamisel (valdkonna) üldiselt kohustuslike ülesannete arvuga – see võib olla suurem või väiksem kui arv 1.

Kriitiliseks teguriks KOV-üksuste poolt kohalike ülesannete täitmise taseme ja mahu hindamisel on kompetentsete ja erapooletute hindajate olemasolu. Siinses metoodikas nähakse selliste kompetentsituumadena maakondlikke või regionaalseid riiklikke järelevalvestruktuure (esmajoones maavalitsusi), kelle üheks funktsiooniks riigi haldussüsteemis ongi KOV-üksuste tegevuse (või tegevusetuse) seadustele vastavuse järelevalve teostamine. Hindamine peaks toimuma maakondlikult ja valdkondlikult, vajadusel regionaalseid eksperte ja maakondlike KOV-liitude esindajaid kaasates. Kes ja kuidas täpselt hindamisi erinevates valdkondades läbi viib sõltub paljus riigivõimu esindajate kaalutlustest ja otsustest ning peaks olema järgnevate kokkulepete küsimus, samuti saab siin arvestada pilootuuringu läbiviimisel tekkinud kogemusega.

Maakondliku valdkondliku hindamiskomisjoni ülesandeks oleks ka KOV-üksuste poolt avastatud vabatahtlike ülesannete loendite hankimine ja nende kriitiline hindamine muuhulgas ka olulisuse aspektist – üldiseks kriteeriumiks avastatud ülesannete loendi koostamisel on, et loendatavad ülesanded ei tohiks olla detailsamal üldistustasemel kui seadustes sätestatud ülesanded.

Kuivõrd seadusi muudetakse siis tuleb silmas pidada vajadust vahetult hindamiste eel neid täiendada, kaasajastada. Järgnevalt on esitatud seadustest tulenevate üldiselt kohustuslike ning valikuliste ja tingimuslike ülesannete loendid valdkondlike näidistabelitena (tingimuslikud ülesanded on tabelites esitatud kursiivis). Need näidistabelid ei sisalda veel täielikke ülesannete loendeid – eeskätt vajab täiendamist valitsemise, üldhalduse ja rahanduse valdkonna

tabel -, kuid peaks andma üldpildi metoodikas kasutatavast töövahendist.

Tabel 2. Maakorralduse, planeerimise, ehituse ja arengu kavandamise valdkonna ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
tagab maakasutuse ja ehitamise aluseks vajalike planeeringute olemasolu			3/2/1/0	Planeerimisseadus
tagab huvitatud isikute huvide arvessevõtmise ja tasakaalustamise, mis on planeeringu kehtestamise eeldus			3/2/1/0	Planeerimisseadus
tagab kehtestatud planeeringute järgimise			3/2/1/0	Planeerimisseadus
igal linnal on üldplaneering alates 2006. aasta 1. jaanuarist ja igal vallas 2007. aasta 1. juulist			3/2/1/0	Planeerimisseadus
kehtestab valla või linna ehitusmääruse			3/2/1/0	Planeerimisseadus
detailplaneeringukohase avalikult kasutatava tee ja üldkasutatava haljastuse, välisvalgustuse ja vihmaveekanalisatsiooni väljaehitamise kuni ehitusloale märgitud maaüksuseni tagab kohalik omavalitsus, kui kohalik omavalitsus ja detailplaneeringu koostamise taotleja või ehitusloa taotleja ei ole kokku leppinud teisiti			3/2/1/0	Planeerimisseadus
tegeleb linna või valla territooriumil maakorraldusega			3/2/1/0	Maakorraldusseadus
peab arvestust oma maa-alal asuvate kinnismälestiste üle			3/2/1/0	Muinsuskaitseadus
arvestab territoriaalplaneerimise, maakasutuse ja muid projekte koostades ja kooskõlastades ning liikluskorraldust kehtestades kinnismälestistest ning muinsuskaitsealadest ja nende kaitsevöönditest tulenevaid muinsuskaitselisi nõudeid			3/2/1/0	Muinsuskaitseadus
teeb Muinsuskaitseametile ettepanekuid kultuuriväärtusega asjade ajutise kaitse alla võtmiseks			3/2/1/0	Muinsuskaitseadus
kontrollib, kas mälestistega seotud töid tegevatel isikutel on kehtestatud korras väljastatud uurimis- ja tegevusload			3/2/1/0	Muinsuskaitseadus
kontrollib, kas mälestistega ja muinsuskaitsealal paiknevate ehitistega seotud tööd ja asjaomased projektid on kooskõlastatud Muinsuskaitseametiga;			3/2/1/0	Muinsuskaitseadus
teeb Muinsuskaitseametile viivitamata teatavaks käesoleva seaduse rikkumise juhud, mälestisi kahjustavad muutused ja kultuuriväärtusega leiud;			3/2/1/0	Muinsuskaitseadus
peatab mälestisi või kultuuriväärtusega leiude ohustavad tööd ja muu tegevuse			3/2/1/0	Muinsuskaitseadus

KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFITSIENT	

Tabel 3. Teede, liikluse ja ühistranspordi ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
korraldab teehoidu kohalikel teedel ja on kohustatud nendel teedel looma tingimused ohutuks liiklemiseks			3/2/1/0	Teeseadus
korraldab kohalike teede kasutamist ja kaitset			3/2/1/0	Teeseadus
teostab kohalike teede ülevaatus ja hoiab teed kehtestatud nõuetele vastavas seisundis			3/2/1/0	Teeseadus
kõrvaldab kohalikel teedel liiklust ohustava või nähtavust piirava istandiku, puu, põõsa või muu liiklusele ohtliku rajatise, prahi, hukkunud loomad ja linnud			3/2/1/0	Teeseadus
paigaldab liiklusõnnetuse korral ja muus teisi liiklejaid ohustavas olukorras kohaliku tee kasutajat hoiatavad või liiklust ümbersuunavad liikluskorraldusvahendid			3/2/1/0	Teeseadus
annab teavet tee sulgemisest ja muudatustest tee kasutamiskorralduses teatama viisil, mis võimaldab teavet saada sellel liiklejal, kes seda vajab			3/2/1/0	Teeseadus
tähistab kohalikel teedele asustusüksusesse sissesõidu tee ja sealt väljasõidu tee suunaviitadega			3/2/1/0	Teeseadus
järgib kohalike teede teehoidu kavandades keskkonnakaitsenõudeid, piirkonna arengu vajadusi ja eeldatavat liiklussagedust			3/2/1/0	Teeseadus
kehtestab kohalikuks liiklemiseks ettenähtud tee projekteerimise nõuded			3/2/1/0	Teeseadus
korraldab oma haldusterritooriumil liiklust ja tagab liiklusohutuse			3/2/1/0	Liiklusseadus
viib (hallatavates laste- ja haridusasutuste tegevuse kaudu) läbi laste liikluskasvatust ja valmistab neid ette ohutuks liiklemiseks			3/2/1/0	Liiklusseadus
tagab liikluskorraldusvahendite õige paigutuse ja korrasoleku kohalikel teedel			3/2/1/0	Liiklusseadus
korraldab parkimist kohalikel teedel liiklusmärkide, teemärgiste ning muude liikluskorraldusvahendite abil selliselt, et see ei häiri ega ohusta liiklust ega põhjusta elamupiirkonnas inimeste häirimist mootorsõidukite heitgaasi ja müraga			3/2/1/0	Liiklusseadus

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

korraldab liikumispuudega või pimedate inimeste liiklemist ja neid teenindavate sõidukite parkimist ning liikumispuudega inimeste juhitud sõidukite parkimist			3/2/1/0	Liiklusseadus
suunab ja koordineerib ühistranspordi arengut ning töötab välja ja viib ellu asjaomaseid arengukavasid, mida rahastatakse omavalitsusüksuse eelarvest, riigieelarvest ning ettevõtjate sihteraldistest			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
korraldab elanike liikumisvajaduse uuringuid, et selgitada välja nõudlus ühistransporditeenuse järele ning eri liiki vedude korraldamise otstarbekus ja võimalused; määrab kindlaks ühistranspordi teenindustaseme normid valla- või linnaliinidel ning koos vedajatega tagab nende järgimise; vajaduse korral töötab välja ja kehtestab taksoveol taksojuhi teenindajakaardi andmete loetelu ja kaardi vormi			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
kujundab valla või linna ühistranspordi liinivõrgu, kehtestab valla- või linnaliinide sõiduplaanide koostamise nõuded ja nende esitamise, läbivaatamise, muutmise ja kinnitamise korra ning kinnitab või volitab valla või linna ametiasutust kinnitama valla- või linnaliinide sõiduplaanid, arvestades maakondlikku ja üleriigilist liinivõrku			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
korraldab ühistranspordi infrastruktuuri objektide planeerimist, rajamist, korrashoidu ja kasutamist ning võtab meetmeid ühissõidukitele soodusliiklusolude loomiseks			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
annab ühistranspordiseaduses ettenähtud juhtudel sõitjateveo tegevuslubasid, sõidukikaarte ja liinilubasid			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
sõlmib vastavalt ühistranspordiseaduse §-s 12 sätestatud vedajatega avaliku teenindamise lepinguid ning korraldab avalikke konkursse vedajate valimiseks avalikule liiniveole ja kommertsliiniveole ühistranspordiseaduse § 34 lõikes 5 loetletud juhtudel			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
esitab käesoleva seaduse § 20 alusel sätestatud korras oma asukoha järgsele maavalitsusele taotluse riigieelarvest valla või linna ühistranspordi selle osa rahastamiseks, millel puudub kate omavalitsusüksuse eelarves			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
rahastab avaliku teenindamise lepingu alusel avalikku liinivedu oma eelarvest ja riigieelarvest ning ettevõtjate sihteraldistest			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
kehtestab valla- või linnaliinide avaliku liiniveo sõidukilomeetri tariifid või sõidupiletihinnad			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
hüvitab tema poolt kehtestatud sõidusoodustused			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
tagab koos vedajatega sõidupiletite müügi korralduse ja korraldab piletikontrolli valla- või linnaliinidel			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

korraldab järelevalvet tema antud sõitjateveo tegevusloa ja liiniloa nõuete ning tema sõlmitud avaliku teenindamise lepingute ja halduskoostöö seaduse kohaselt sõlmitud haldusülesande täitmiseks volitamise halduslepingute täitmise üle			3/2/1/0	Ühistranspordiseadus
<i>võib oma territooriumil kehtestada määrusega tasulise parkimise ala, mille piires parkimisel peab mootorsõiduki juht maksma parkimistasu; määrus peab sisaldama ka parkimistasu määra või diferentseeritud määrad ning parkimistasu soodustused ja -vabastused</i>			3/2/1/0/x	Liiklusseadus
<i>võib kehtestada maastikusõidukite liiklemisele täiendavaid nõudeid oma valla või linna territooriumil</i>			3/2/1/0/x	Liiklusseadus
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFITSIENT	

Tabel 4. Elamu- ja kommunaalmajandus, heakord, jäätmemajandus, keskkonnakaitse

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
korraldab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava koostamise			3/2/1/0	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus
määrab või kinnitab vee-ettevõtja			3/2/1/0	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus
kehtestab vee-ettevõtja tegevuspiirkonna			3/2/1/0	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus
kinnitab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja			3/2/1/0	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus
tagab kliendile ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetud alal õiguse saada ühisveevärgist vett ning juhtida ühiskanalisatsiooni reovett			3/2/1/0	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus
kehtestab jäätmekava, mille alusel toimub jäätmehoolduse arendamine			3/2/1/0	Jäätmeseadus
võtab vastu jäätmehoolduseeskirja			3/2/1/0	Jäätmeseadus
korraldab jäätmete sorteerimist, sealhulgas liigiti kogumist, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses			3/2/1/0	Jäätmeseadus
korraldab kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise ja nende jäätmekäitlejatele üleandmise			3/2/1/0	Jäätmeseadus
korraldab olmejäätmete kogumise ja veo			3/2/1/0	Jäätmeseadus

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

korraldab jäätmeveo eri- või ainuõiguse andmiseks konkursi, seda ülesannet võib omavalitsusorgan täita koostöös teiste omavalitsusüksuste organitega			3/2/1/0	Jäätmeseadus
määrab kindlaks veopiirkonna kusjuures veopiirkonnas ei tohi teenindatavate elanike arv olla üldjuhul suurem kui 10 000			3/2/1/0	Jäätmeseadus
korraldab jäätmeveoga hõlmatud jäätmete taaskasutamise või kõrvaldamise			3/2/1/0	Jäätmeseadus
annab nõusoleku vee erikasutuseks			3/2/1/0	Veeseadus
korraldab kohalikule omavalitsusele kuuluvate veekogude haldamist			3/2/1/0	Veeseadus
korraldab veeavarii ja vee äkkreostuse tagajärgede likvideerimist			3/2/1/0	Veeseadus
kehtestab ajutised piirangud avalikult kasutatavatele veekogudele			3/2/1/0	Veeseadus
tagab reovee kogumisalal kanalisatsiooni olemasolu reovee suunamiseks reoveepuhastisse ja heitvee juhtimiseks suublasse			3/2/1/0	Veeseadus
rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitseabinõude elluviimiseks			3/2/1/0	Keskkonnajärelevalve seadus
teavitab Keskkonnainspeksiooni keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamisega seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus seab ohtu inimeste elu, tervise või vara, ning Maa-ametit maakasutuse, maakorralduse ja maa-arvestuse nõuete rikkumise juhtumitest			3/2/1/0	Keskkonnajärelevalve seadus
teavitab piirkonna elanikkonda inimest või keskkonda ohustavast tegevusest, mida ei tohi peatada			3/2/1/0	Keskkonnajärelevalve seadus
teostab kohalikku keskkonnaseiret			3/2/1/0	Keskkonnaseire seadus
kehtestab keskkonnaseire programmi, mille alusel töötleb ja säilitab kogutavaid keskkonnaseire andmeid			3/2/1/0	Keskkonnaseire seadus
viib olulise keskkonnamõjuga ja Natura 2000 võrgustiku ala mõjutava tegevuse kavandamisel läbi keskkonnamõju hindamisi			3/2/1/0	Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüste emi seadus
määrab kindlaks oma haldusterritooriumil pakendite ja pakendijäätmete kogumisviisid, sätestades need jäätmehoolduseeskirjas			3/2/1/0	Pakendiseadus
korraldab kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti kaitset			3/2/1/0	Looduskaitse seadus
tähistab kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti nii, et kaitstava loodusobjekti asukohast looduses oleks võimalik mõistlikul viisil aru saada			3/2/1/0	Looduskaitse seadus
väljastab valdajale kaitsekohustuse teatise kuue kuu jooksul, arvates kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse jõustumisest, samuti kaitsekorra muutumise korral			3/2/1/0	Looduskaitse seadus
koostab kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava kaitseala kaitsekorralduskava			3/2/1/0	Looduskaitse seadus

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

kohustub üld- ja detailplaneeringuga tagama avalikud juurdepääsuvõimalused kallasrajale			3/2/1/0	Looduskaitseseadus
kehtestab supelranna kasutamise ja hooldamise korra			3/2/1/0	Looduskaitseseadus
kehtestab tiheasustusaladel üksikute puude raiumise loa andmise tingimused ja korra			3/2/1/0	Looduskaitseseadus
teostab kaitstava loodusobjekti kaitsenõuete rikkumise, tiheasustusala puude ebaseadusliku raie ja ranna ja kalda kasutamise ja kaitse nõuete rikkumisega seotud väärtegade kohtuvälist menetlemist			3/2/1/0	Looduskaitseseadus
korraldab oma territooriumil hulkuvate loomade püüdmist, pidamist, hukkamist ja korjuste hävitamist			3/2/1/0	Loomakaitseseadus
rakendab loomaomanikult vastavalt loomakaitseseaduse paragrahv 64 äravõetud loomalooma pidamiseks asendustäitmist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras			3/2/1/0	Loomakaitseseadus
korraldab koerte ja vajaduse korral teiste lemmikloomade üle arvestuse pidamist			3/2/1/0	Loomatauditõrje seadus
<i>võib algatada loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmise menetluse (sh. avaldab loodusobjekti kohaliku omavalitsuse tasandil kaitse alla võtmise menetluse algatamise teate kohalikus ajalehes, juhul kui objekti ei võeta kaitse alla planeeringu alusel); kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav loodusobjekt võetakse kaitse alla üldplaneeringu või detailplaneeringu kehtestamisega või volikogu määrusega. Kui objekt võetakse kaitse alla planeeringut koostamata, tuleb kaitse alla võtmisel koostada kaitstava maa-ala piirikirjeldus või maastiku üksikelemendi asukoha kaart ja kinnitada ala või maastiku üksikelemendi kaitse-eeskiri.</i>			3/2/1/0/x	Looduskaitseseadus
<i>võib määrata kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektori, kes teostab keskkonnajärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil vastavalt Keskkonnajärelevalve seaduses kehtestatud korrale</i>			3/2/1/0/x	Keskkonnajärelevalve seadus
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFITSIENT	

Tabel 5. Hariduse ja noorsootöö valdkonna ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
kavandab oma halduspiirkonna hariduse arengu programme ja viib neid ellu			3/2/1/0	Haridusseadus
asutab, reorganiseerib ja sulgeb õigusaktides ettenähtud korras munitsipaalharidusasutusi ning registreerib oma halduspiirkonnas asutatud haridusasutusi			3/2/1/0	Haridusseadus
tagab oma halduspiirkonna munitsipaalharidusasutuste majandusliku teenindamise ja finantseerimise			3/2/1/0	Haridusseadus
määrab ametisse ja vabastab ametist kohaliku omavalitsuse üksusele alluvate haridusasutuste juhte			3/2/1/0	Haridusseadus
prognoosib vajadust pedagoogide järele, abistab haridusasutusi töötajate leidmisel			3/2/1/0	Haridusseadus
tagab pedagoogidele eluruumi ning muud õigusaktides ettenähtud soodustused			3/2/1/0	Haridusseadus
korraldab laste õiguste kaitset õigusaktidega sätestatud tingimustel ja korras			3/2/1/0	Haridusseadus
peab koolikohustuslike laste arvestust ja tagab koolikohustuse täitmise kontrolli			3/2/1/0	Haridusseadus
annab lastele koolikohustuse täitmiseks ainelist ja muud abi			3/2/1/0	Haridusseadus
korraldab õpilaste sõitu haridusasutusse ja tagasi			3/2/1/0	Haridusseadus
tagab meditsiiniabi ning toitlustamise õppetöö ajal			3/2/1/0	Haridusseadus
korraldab haridusasutuste metoodilist teenindamist, annab haridusasutuste juhtidele ja pedagoogidele nõu koolikorralduslikes küsimustes			3/2/1/0	Haridusseadus
korraldab laste ja noorte kutsealast informeerimist ja annab neile vastavaid soovitusi			3/2/1/0	Haridusseadus
peab puuetega inimeste arvestust ning korraldab nende õpetamist			3/2/1/0	Haridusseadus
koostöös riigiga tagab õppimisvõimalused orbudele ja vanemliku hoolitsuseta lastele			3/2/1/0	Haridusseadus
tingimuste olemasolu korral õpetab erivajadusega inimesi elukohajärgses koolis			3/2/1/0	Haridusseadus
moodustab ja finantseerib põhi- ja keskkariduse omandamise võimaldamiseks vajalikul hulgal koole			3/2/1/0	Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus
tagab õppimisvõimalused igale kooli teeninduspiirkonnas elavale koolikohustuslikule lapsele			3/2/1/0	Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

loob kõigile oma haldusterritooriumil alaliselt elavatele lastele, kelle vanemad seda soovivad, võimaluse käia teeninduspiirkonna lasteasutuses			3/2/1/0	Koolieelsete lasteasutuste seadus
lasteasutuse tegevuse lõpetamisel tagab lastele võimaluse jätkata lasteasutuse teenuse kasutamist teises lasteasutuses			3/2/1/0	Koolieelsete lasteasutuste seadus
määrab noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ning sätestab nende saavutamiseks vajalikud ülesanded valla või linna arengukavas			3/2/1/0	Noorsootööseadus
toetab antud valla või linna haldusterritooriumil tegutsevate noorteühingute noorteprogramme ja noorteprojekte, kinnitab noorteühingute noorteprogrammide ja noorteprojektide valla- või linnaeelarvest toetamise tingimused, korra ja taotluste vormid			3/2/1/0	Noorsootööseadus
täidab teisi noorsootöö korraldamise ülesandeid oma haldusterritooriumil			3/2/1/0	Noorsootööseadus
loob koostöös riigiga laste tööks vajalikud tingimused			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
jälgib lapse töötamise vastavust töö ohutuse ja tervise kaitse nõuetele			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
soodustab koos riigiga eriliste võimete ja annetega laste arengut spetsiaalsete programmide ja toetustega			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
kinnitab munitsipaalhuvialakoolide põhikirjad, milles on toodud kooli: täielik nimetus, asukoht; põhitegevus, tegevuse eesmärgid ja ülesanded; õppekeel; õppe- ja kasvatuskorralduse alused; õpilase kooli vastuvõtmise, koolist väljaarvamise ja kooli lõpetamise kord; õpilaste õigused ja kohustused; juhtimisorganid, nende pädevus, moodustamise ja tegutsemise kord; personali õigused ja kohustused; finantseerimise, majandamise, asjaajamise alused, õppemaksu kehtestamise, sellest vabastamise ja soodustuste andmise kord; ühinemise, jagunemise ja tegevuse lõpetamise kord			3/2/1/0	Huvialakooli seadus
kehtestab munitsipaalhuvialakooli vara valdamise, kasutamise ja käsutamise korra			3/2/1/0	Huvialakooli seadus
moodustab vajaduse korral munitsipaalkooli juurde õpilaskodu			3/2/1/0/x	Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus
võib asutada huvialakooli juhul kui huvialakooli tegevuseks on tagatud sobiva sisustusega, sanitaar- ja ohutusnõuetele vastavad hooned, ruumid, rajatised, seadmed, inventar ning õppekavad, programmid ja nende realiseerimiseks vajalikud pedagoogid			3/2/1/0/x	Huvialakooli seadus
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFIITSIENT	

Tabel 6. Vaba aja, kultuuri ja spordi valdkonna ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
üle 10 000 elanikuga linnas on vähemalt üks rahvaraamatukogu keskmiselt iga 15 000 elaniku kohta, igas kuni 10 000 elanikuga linnas vähemalt üks rahvaraamatukogu, mujal vähemalt üks rahvaraamatukogu keskmiselt kuni 500 elanikuga teeninduspiirkonna kohta			3/2/1/0	Rahvaraamatukogu seadus
tagab töötajate töötasud, [välja arvatud osa maakonnaraamatukogu staatuses oleva raamatukogu töötajatest]			3/2/1/0	Rahvaraamatukogu seadus
tagab kogude regulaarse varustatuse teavikutega, lähtuvalt rahvaraamatukogu teeninduspiirkonna elanike arvust			3/2/1/0	Rahvaraamatukogu seadus
tagab rahvaraamatukogu eripärale vastavad ruumid, sisustuse ja majandamiskulud			3/2/1/0	Rahvaraamatukogu seadus
korraldab tasuta koduteeninduse inimestele, kes tervisliku seisundi tõttu ei ole võimelised raamatukogu külastama			3/2/1/0	Rahvaraamatukogu seadus
määrab kindlaks oma haldusterritooriumil spordiks vajaliku maa-ala			3/2/1/0	Spordiseadus
toetab oma haldusterritooriumil asuvate spordiorganisatsioonide tööd			3/2/1/0	Spordiseadus
tagab munitsipaalkoolides tingimused kehalise kasvatuse tundide läbiviimiseks ja soodustab spordiharrastust koolides, spordikoolides ning noortelaagrites			3/2/1/0	Spordiseadus
määrab oma haldusterritooriumil spordi korraldamisega tegeleva teenistuja või määrab need ülesanded mõnele teisele valla või linna ametiasutuse teenistujale			3/2/1/0	Spordiseadus
informeerib spordiehitise otstarbe muutmise kavatsusest maavalitsust ja Kultuuriministeeriumi.			3/2/1/0	Spordiseadus
moodustab kohaliku omavalitsuse arhiivi, mis kogub ja säilitab kohaliku omavalitsuse organite ja asutuste tegevuse tulemusena loodud või saadud arhiiviväärtusega arhivaale või siis annab arhiiviväärtusega arhivaalid vastavalt kohaliku omavalitsuse ja maa-arhiivi vahel sõlmitud lepingule üle piirkonnas tegutsevale maa-arhiivile			3/2/1/0	Arhiiviseadus
võib moodustada, ümber korraldada ja lõpetada kohaliku volikogu otsuse alusel munitsipaalteendusametuse			3/2/1/0/x	Etendusametuste seadus
võib asutada munitsipaalmuuseumi, mis kogub, uurib ja säilitab inimese ja tema elukeskkonnaga seotud kultuuriväärtusega asju teatud ainevaldkonnas ning korraldab nende üldsusele vahendamist teaduslikel, hariduslikel ja meelelahutuslikel eesmärkidel			3/2/1/0/x	Muuseumiseadus
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFITSIENT	

Tabel 7. Sotsiaalse kaitse ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
töötab välja kohaliku sotsiaalhoolekande arengukava valla või linna arengukava osana			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
korraldab sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi (sotsiaalhoolekandelised abinõud, mis tagavad vähemalt toidu, riietuse ja ajutise peavarju) ja muu abi andmist ning määrab ja maksab sotsiaaltoetusi			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
koostab sotsiaalhoolekandelasid statistilisi aruandeid ja esitab neid maavanemale			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
moodustab ja peab kohalikku sotsiaalregistrit ning edastab sotsiaalregistrist laekuvat informatsiooni Sotsiaalministeeriumi poolt kehtestatud korras			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
korraldab eestkostetasutuse tööd			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
kehtestab koduteenuste loetelu ning nende osutamise tingimused ja korra			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
annab eluruumi isikule või perekonnale, kes ise ei ole suuteline ega võimeline seda endale või oma perekonnale tagama, luues vajaduse korral võimaluse sotsiaalkorteri üürimiseks			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
abistab isikuid, kellel on raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega, eluruumi kohandamisel või sobivama eluruumi saamisel			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
kehtestab sotsiaalkorteri andmise ja kasutamise korra			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
kehtestab hooldajatoetuste maksmise korra			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
sõlmib hooldamisele võtjatega kirjalikke lepinguid perekonnas hooldamise tagamiseks			3/2/1/0	Sotsiaalhoolekande seadus
loob koostöös riigiga laste tööks vajalikud tingimused			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
jälgib lapse töötamise vastavust töö ohutuse ja tervise kaitse nõuetele			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
soodustab koos riigiga eriliste võimete ja annetega laste arengut spetsiaalsete programmide ja toetustega			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
tagab koos riigiga väikelastele tervislik joogivesi ja Sotsiaalministeeriumi poolt soovitatud tervisliku toidu minimaalsortiment			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
korraldab koos riigiga laste abistamist eestkoste ja hoolduse vormis			3/2/1/0	Lastekaitse seadus
määrab noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ning sätestab nende saavutamiseks vajalikud ülesanded valla või linna arengukavas			3/2/1/0	Noorsootöö seadus

toetab antud valla või linna haldusterritooriumil tegutsevate noorteühingute noorteprogramme ja noorteprojekte, kinnitab noorteühingute noorteprogrammide ja noorteprojektide valla- või linnaeelarvest toetamise tingimused, korra ja taotluste vormid;			3/2/1/0	Noorsootööseadus
täidab teisi noorsootöö korraldamise ülesandeid oma haldusterritooriumil			3/2/1/0	Noorsootööseadus
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFIITSIENT	

Tabel 8. Tervishoiu ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
korraldab tervisekaitsealaste õigusaktide täitmist ja kontrollib nende järgimist kohaliku omavalitsuse üksuse maa-alal			3/2/1/0	Rahvatervise seadus
korraldab elanikkonna haiguste ennetamisele (inimese haiguseelsete seisundite varasele avastamisele suunatud tegevus ja meetmed haigestumise vältimiseks) ja tervise edendamisele (inimese tervist väärtustava ja soodustava käitumise ja elulaadi kujundamine ning tervist toetava elukeskkonna sihipärane arendamine) suunatud tegevusi			3/2/1/0	Rahvatervise seadus
<i>võib luua valla- või linnaarsti ametikoha</i>			3/2/1/0/x	<i>Rahvatervise seadus</i>
<i>valla- või linnaarst kontrollib oma teeninduspiirkonna riigi, munitsipaal- ja eraomandis olevate avalik- ja eraõiguslike juriidiliste ja füüsiliste isikute halduses või omandis olevatel territooriumidel, ehitistel ja rajatistel tervisekaitse õigusaktide täitmist ning õigusaktide rikkumise korral teeb ettevõtte, asutuse või organisatsiooni juhtkonnale või füüsilisele isikule ettepaneku rikkumiste kõrvaldamiseks</i>			3/2/1/0/x	<i>Rahvatervise seadus</i>
<i>valla- või linnaarst teatab tervisekaitse õigusaktide rikkumisest tervisekaitse riikliku järelevalve asutusele</i>			3/2/1/0/x	<i>Rahvatervise seadus</i>
<i>valla- või linnaarst esitab kohalikele omavalitsusele või teistele pädevatele organitele ettepanekuid elukeskkonna seisundi parandamiseks ja tervise edendamiseks vallas või linnas</i>			3/2/1/0/x	<i>Rahvatervise seadus</i>
<i>valla- või linnaarst teeb koostööd maakonna tervisekaitsetalitusega</i>			3/2/1/0/x	<i>Rahvatervise seadus</i>

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

võib pidada kiirabibrigaadi kohaliku omavalitsuse päästeasutuse koosseisus			3/2/1/0/x	Tervishoiuteenuste korraldamise seadus
korraldab valla või linna omanduses/halduses olevate tervishoiuasutuste ülalpidamist			3/2/1/0/x	KOKS
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFITSIENT	

Tabel 9. Avaliku korra ja turvalisuse valdkonna ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
teeb valla ja linna riskianalüüsi			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
määrab riskianalüüsi alusel ettevõtted ja asutused, kus koostatakse hädaolukorra plaan;			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
arvestab riskianalüüsi tulemusi valla ja linna üld- ja detailplaneeringu koostamisel			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
teavitab elanikke võimalikest ohtudest			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
korraldab valla ja linna kriisireguleerimisplaani koostamist			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
sõlmib lepingud hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kasutamiseks			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
planeerib ja korraldab kriisireguleerimisalast koolitust			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
moodustab kriisireguleerimismeeskonna			3/2/1/0	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
aitab oma pädevuse piires igakülgset kaasa reservväelaste arvestuse pidamisele			3/2/1/0	Rahuaaja riigikaitse seadus
annab politseile tema ülesannete täitmisel igakülgset abi			3/2/1/0	Politseiseadus
teavitab elanikke hädaolukorrast ja selle lahendamisest			3/2/1/0/x	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
korraldab hädaolukorras toiduainete, joogivee ning esmatarbekaupade ja teenuste kättesaadavuse elanikele			3/2/1/0/x	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
korraldab tervishoiu ja sotsiaalhoolekandealast tegevust hädaolukorras			3/2/1/0/x	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
taotlevad maavanemalt täiendavaid ressursse hädaolukorra lahendamiseks.			3/2/1/0/x	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
kohustub hädaolukorrast viivitamatult teatama			3/2/1/0/x	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
teeb elanikele selgitustööd tegutsemiseks hädaolukorras			3/2/1/0/x	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
korraldab valla või linna kriisireguleerimisõppusi			3/2/1/0/x	Hädaolukorraks valmisoleku seadus
võib korraldada ja teha päästeala töid enda territooriumil, kui ta on moodustanud nende tööde tegemiseks päästeasutuse ja sõlminud Päästeametiga halduslepingu päästeala tööde tegemiseks			3/2/1/0/x	Päästeseadus

aitab kaasa sundvõõrandamise korraldamisele ning korraldavad kohaliku omavalitsuse territooriumil elavate isikute tehtavaid hädaabitöid			3/2/1/0/x	Rahuaaja riigikaitse seadus
tagavad maanteede ja sildade korrashoiu seadusega sätestatud alustel ja korras			3/2/1/0/x	Rahuaaja riigikaitse seadus
võib moodustada valla- või linnavalitsuse korrakaitseüksuse või nimetada ametisse korrakaitsega tegeleva ametniku, kelle põhiülesanne on osaleda avaliku korra tagamisel ja teostada valla- või linnavolikogu poolt vastuvõetud eeskirjade täitmise üle järelevalvet kohaliku omavalitsuse määratud tööpiirkonnas			3/2/1/0/x	KOKS
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFITSIENT	

Tabel 10. Valitsemise, üldhalduse ja rahanduse ülesanded

Hinnatav ülesanne	Kaal	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt	Alus
kehtestab valla või linna põhimääruse			3/2/1/0	KOKS
võtab vastu ja muudab valla- või linnaeelarvet			3/2/1/0	KOKS
kinnitab majandusaasta aruande ja määrab audiitori			3/2/1/0	KOKS
kehtestab toetuste andmise ja valla või linna eelarvest finantseeritavate teenuste osutamise korra			3/2/1/0	KOKS
kehtestab valla- või linnavara valitsemise korra			3/2/1/0	KOKS
võtab vastu ja muudab valla või linna arengukava (vallal või linnal peab olema arengukava vähemalt kolmeks järgneva aastaks; kui vallal või linnal on kolmest aastast pikemaajalisi varalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks, peab arengukava olema kavandatud selleks perioodiks; hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks vaatab volikogu läbi ja võtab vastu otsuse arengukava muutmise kohta)			3/2/1/0	KOKS
kehtestab valla või linna esindamise korra			3/2/1/0	KOKS
kinnitab, muudab või tunnistab kehtetuks valla või linna ehitismääruse			3/2/1/0	KOKS
algatab, kehtestab ja muudab üldplaneeringut			3/2/1/0	KOKS
kehtestab valla- või linnaametnikele sotsiaalsed garantiid			3/2/1/0	KOKS
kinnitab valla või linna ametiasutuste struktuuri ja teenistujate koosseisu ning palgamäärad ja palgatingimused			3/2/1/0	KOKS
kehtestab kaevetööde eeskirjad			3/2/1/0	KOKS
kehtestab heakorra tagamiseks heakorraeeskirjad			3/2/1/0	KOKS

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

kehtestab koerte ja kasside pidamise eeskirjad			3/2/1/0	KOKS
kehtestab avaliku korra tagamiseks avaliku korra eeskirjad			3/2/1/0	KOKS
võtab vastu ja ajakohastab jäätmekava			3/2/1/0	KOKS
kehtestab jäätmehoolduseeskirja			3/2/1/0	KOKS
kehtestab jäätmeliikide, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, vedamissageduse ja -aja, jäätmeveo piirkonnad ja jäätmeveo teenustasu piirmäära			3/2/1/0	KOKS
korraldab kohaliku omavalitsuse ametiasutuste poolt isikute vastuvõttu			3/2/1/0	KOKS
avalikustab ja teeb kättesaadavaks valla- ja linnavalitsuse õigusaktid kõigile isikutele seaduses ja valla või linna põhimääruses sätestatud korras			3/2/1/0	KOKS
<i>võib võtta laene ja teisi varalisi kohustusi</i>			3/2/1/0/x	KOKS
<i>võib kehtestada, muuta ja kehtetuks tunnistada kohalikke makse</i>			3/2/1/0/x	KOKS
<i>võib kehtestada valla või linna eelarvesse laekuvate kohalike maksude puhul soodustuste andmise korra</i>			3/2/1/0/x	KOKS
<i>võib määrata koormisi</i>			3/2/1/0/x	KOKS
<i>omab õigust moodustada teiste omavalitsusüksustega liite ja ühisasutusi õigusaktides sätestatud alustel ja korras.</i>			3/2/1/0/x	KOKS
<i>omab õigust oma pädevuse piires teha koostööd kõigi teiste omavalitsusüksustega väljaspool Eestit ning sõlmida nendega lepinguid</i>			3/2/1/0/x	KOKS
<i>omab õigust astuda rahvusvaheliste organisatsioonide liikmeks või teha nendega koostööd</i>			3/2/1/0/x	KOKS
<i>võib olla oma vapp ja lipp</i>			3/2/1/0/x	KOKS
KOV-ÜKSUSE POOLT AVASTATUD VABATAHTLIKUD ÜLESANDED			3/2/1/	kogutakse enne hindamist KOV üksustelt
ÜLESANNETE TÄITMISE TASE			VALDKONNA KESKVÄÄRTUS (0 ... 3)	
TÄIDETAVATE ÜLESANNETE HULK			MAHU-KOEFITSIENT	

3.2 Kohalike teenuste maht, kvaliteet, mitmekesisus ja kättesaadavus

Kohalike teenuste hindamiseks on otstarbekas grupeerida kohalikke teenuseid iseloomustavad näitajad esmalt valdkondade kaupa 4 rühma, mis iseloomustavad kohalike teenuste osutamise erinevaid tahke:

- teenuste osutamise ja tarbimise maht
- mitmekesisus ja kättesaadavus
- teenuse osutajate arv sihtrühma suhtes, kvalifikatsioon jms
- teenuse osutamise materiaalsete tingimuste ning toimingute menetlemise kvaliteet.

Eristada tuleb näitajaid, mille väärtusi kogutakse, ning näitajaid, mille väärtusi hinnatakse – viimaste puhul on üldjuhul (v.a. osa mitmekesisuse näitajatest) tegemist osakaaludega või suhtväärtustega territoriaalse sihtrühma suurusesse või mingisse muusse asjakohasesse väärtusesse. Sellest tulenevalt on hinnatavate väärtuste saamiseks vaja täiendavalt koguda/koondada rida taustaandmeid KOV-üksuste kohta, mis ise positiivset või negatiivset tähendust ei oma.

Erinevate näitajate võrdleva hindamise võimaldamiseks on tarvilik taandada kõigi näitajate väärtused standardväärtusteks (vt väärtuste standardiseerimisest osas 2, lk. 5-6). Et säilitada teenuste indeksi tasakaalustatus, siis arvutatakse kõigepealt keskmised väärtused näitajate rühmade kohta, mis seejärel omakorda keskmistatakse. Võimalik on kasutada ka rühmasiseseid kaale – olulisematele näitajatele suuremat kaalu ja vähemaolulistele väiksemat omistades. Selle otstarbekus selgub peale pilootuuringu läbiviimist. Igale näitajale vastab ka hindamise kriteerium – kas sisulises mõttes parem väärtus on suurem (allpool esitatud tabelites tähistatud MAX) või väiksem (MIN). Nende põhimõtete alusel koostatakse iga valdkonna kohta struktureeritud tabel näitajatest, mille väärtused tuleb meetoodika rakendamisel koguda, arvutada ja hinnata. Valdavat osa kaasatud näitajate väärtustest kogutakse riigi haldussüsteemis iga KOV-üksuse kohta rutiinselt ka praegu.

Kõigi valdkondlikesse hindamistabelitesse haaratud näitajate standardiseeritud väärtuste keskmistamisel saadakse vastavas valdkonnas teenuste osutamise taset iseloomustav ühismõõduline indeks. Neid indekseid on võimalik edasi koondada/keskmistada üle valdkondade, mille tulemuseks on üks kvantitatiivne väärtus, mis iseloomustab võrdlevalt iga KOV-üksuse kõigi kohalike teenuste osutamise taset. Sarnaselt ülesannete täitmise hindamisega on järgnevalt esitatud struktureeritud tabelid iga meetoodikas eristatud

valdkonna kohta. Tabelite sisu täpsustatakse ja vajadusel täiendatakse lähtudes arutelude ja pilootuuringu tulemustest. Tabelites on toodud ka rida näitajaid, mille väärtused iseloomustavad küll olulisi tahke KOV-üksuse poolt osutatavate teenuste kohta, kuid mida ei ole vähemalt esialgu võimalik ühesuunalisel mõõtkaval hinnata (tähistatud tabelistes kui NA). Küll need näitajad ja nende väärtused kasutust leida võrdlevas analüüsis ja võrdlevate kriteeriumite seadmisel (vt osa 5).

Tabel 11. Maakorraldus, planeerimine, ehitus ja arengu kavandamine

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	algatatud detailplaneeringute arv	algatatud detailplaneeringute arv elaniku kohta	NA		
	kehtestatud detailplaneeringute arv	kehtestatud detailplaneeringute arv elaniku kohta	NA		
	maakorraldusotsuste arv	maakorraldusotsuste arv elaniku kohta	NA		
	välja antud ehituslubade arv	välja antud ehituslubade arv elaniku kohta	NA		
	välja antud kasutuslubade arv	välja antud kasutuslubade arv elaniku kohta	NA		
	koostatud projekteerimistingimuste arv	koostatud projekteerimistingimuste arv elaniku kohta	NA		
	ehitusjärelvalve ettekirjutuste arv	ehitusjärelvalve ettekirjutuste arv hoone kohta	NA		
				R1 osaindeks	
R3 - teenuse osutajad	geodeetiliste töödega tegelevate ametnike arv		NA		
	geodeedi kutsekvalifikatsiooniga ametnike arv	geodeedi kutsekvalifikatsiooniga ametnike osakaal geodeetiliste töödega tegelevate ametnike seas	max		
	planeeringutega tegelevate ametnike arv		NA		
	erialase haridusega planeeringutega tegelevate ametnike arv	erialase haridusega planeeringutega tegelevate ametnike osakaal planeeringutega tegelevate ametnike seas	max		
	arengu kavandamisega tegelevate ametnike arv		NA		
	maakorralduslike töödega tegelevate ametnike arv		NA		
	maakorraldaja kutsekvalifikatsiooniga ametnike arv	maakorraldaja kutsekvalifikatsiooniga ametnike osakaal maakorraldustöödega tegelevate ametnike seas	max		
				R3 osaindeks	

R4 - materiaalsed tingimused, menetlemise kvaliteet	üldplaneeringut muutnud detailplaneeringute arv	üldplaneeringut muutnud detailplaneeringute osakaal	min		
	vastuväidete arv vastu võetud detailplaneeringutele	vastuväidetega vastuvõetud detailplaneeringute osakaal	min		
	maakorraldusotsuste arv, mis on tehtud vigade tõttu vaja uuesti vastu võtta	vigade tõttu uuesti vastu võetavate maakorraldusotsuste osakaal kõigist maakorraldusotsustest	min		
	R4 osaindeks				
VALDKONNA KOONDIKSEKS					

Tabel 12. Teed, liikluskorraldus ja ühistransport

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	rajatud uute kohalike teede pindala [või pikkus, sõltuvalt andmete olemasolust]	rajatud uute kohalike teede pindala osakaal kogu kohalike teede pindalast	max		
	kapitaalremonditud kohalike teede pindala	kapitaalremonditud teede pindala osakaal kogu kohaliku teedevõrgu pindalast	max		
	aastaga kõvakatte alla viidud kohalike teede pindala	aastaga kõvakatte alla viidud teede pikkuse osakaal kogu kohalike teede pindalast	max		
	aastaga rajatud rattateede pikkus	aastaga rajatud rattateede pikkuse suhe kohalike teede ja tänavate pikkusest	max		
	aastaga rajatud kõnniteede pikkus	aastaga rajatud kõnniteede pikkuse suhe kohalike teede ja tänavate pikkusest	max		
	kohaliku ühistranspordi reisijakilomeetrite arv [kui on võrreldavaid andmeid kõigi üksuste kohta]	kohaliku ühistranspordi reisijakilomeetrite arv elaniku kohta	max		
	teesulgemislubade arv	teesulgemislubade suhe kohalike teede pikkusesse	min		
	kõigi teesulukohtade teesulupäevade summa	teesulupäevade suhe kohalike teede pikkusesse	min		
	parkimiskordade arv tasulise parkimise alal	parkimiskordade arv tasulise parkimise ala pindala kohta	NA		
	väljastatud teeehituslubade arv		NA		
	väljastatud teekasutuslubade arv		NA		
	koostatud/tellitud teeehitusprojektide arv		NA		
R1 osaindeks					

R4 - materiaalsed tingimused, menetlemise kvaliteet	teeehituslubade arv, mis on seadusega kooskõlas olevate loataotluste puhul väljastatud rohkem kui kuu aja möödudes pärast loataotluse saamist	seaduses ettenähtud tähtaegu ületavate teeehituslubade osakaal	min		
	teesulgemislubade tähtaegu ületavate teesulgude arv	tähtaegu ületavate teesulgude osakaal kõigist teesulgemislubadega teostatud teesulgudest	min		
	R4 osaindeks				
VALDKONNA KOONDIKSEKS					

Tabel 13. Elamu- ja kommunaalmajandus, heakord, jäätmemajandus, keskkonnakaitse

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	majapidamiste poolt tarbitud vee hulk m ³	m ³ elaniku kohta	min		
	kogutud olmejäätmete hulk t	tekitatud olmejäätmete hulk elaniku kohta (kogutud olmejäätmete hulk elaniku kohta / prügiveolepinguga kaetud majapidamiste osakaal)	min		
	kogutud taaskasutatavate jäätmete hulk t	taaskasutatavate jäätmete osakaal olmejäätmetest	max		
	kogutud ohtlike jäätmete hulk t	jäätmete hulk elaniku kohta	NA		
	tiheasustusaladel hooldatavate haljasalade pindala	hooldatavate haljasalade osakaal tiheasustusaladel asuvatest rohealadest	max		
	maksimaalse hooldusega haljastute, mille üldilme on alati korrektne, pindala	maksimaalse hooldusega haljastute, mille üldilme on alati korrektne, osakaal kõigist hooldatavatest haljasaladest	max		
	väljastatud raielubade arv		NA		
	likvideeritud jääkreostusobjektide arv	likvideeritud jääkreostusobjektide osakaal olemasolevatest jääkreostusobjektidest	max		
	prügiurnide arv	prügiurnide arv elaniku kohta	max		
	püütud koerte- ja kasside arv		NA		
	heakorranõuete väärtemenetluste arv		NA		
	puhastatavate äärekiviga tänavate pindala	puhastatavate äärekivita tänavate pindala osakaal äärekivita tänavate pindalas	NA		
	puhastatavate äärekivita tänavate pindala	puhastatavate äärekivita tänavate pindala osakaal äärekivita tänavate pindalas	NA		

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

	hooldatavate kõnniteede pikkus/pindala	hooldatavate kõnniteede pikkus/pindala	NA		
	libedustõrje ja lumetõrje alade pindala kohalikel teedel	libedustõrje ja lumetõrje alade pindala kohalike teede pindala kohta	max		
	libedustõrje alade pindala kohalikel teedel	libedustõrje alade pindala kohalike teede pindala kohta	NA		
	kohaliku keskkonnakaitseinspektori järelevalvetoimingute arv		NA		
	kohaliku keskkonnakaitseinspektori järelevalvetoimingute käigus tehtud ettekirjutuste arv		NA		
	R1 osaindeks				
R2 - teenuste mitmekesisus	kõigile kvaliteedinõuetele vastava veega varustatud majapidamiste arv	osakaal kõigist majapidamistest	max		
	ühisveevärgiga hõlmatud majapidamiste arv tiheasustusaladel	osakaal tiheasustusaladel elavatest majapidamistest	max		
	ühiskanalisisatsiooniga hõlmatud majapidamiste arv tiheasustusaladel	osakaal tiheasustusaladel elavatest majapidamistest	max		
	kaugküttevõrku ühendatud majapidamiste arv kaugküttepiirkondades	osakaal kaugküttepiirkondades elavatest majapidamistest	max		
	prügiveolepinguga kaetud majapidamiste arv	osakaal kõigist majapidamistest	max		
	kohtsorteerimisega majapidamise arv	kohtsorteerimisega majapidamiste osakaal kõigist majapidamistest	max		
	taaskasutatavate jäätmete kogumispunktide arv	kogumispunktide arv elaniku kohta	max		
	ohtlike jäätmete kogumispunktide arv	kogumispunktide arv elaniku kohta	max		
	koerakastide arv	koerakastide arv registreeritud koerte kohta	max		
	R2 osaindeks				
R4 - materiaalsed tingimused, menetlemise kvaliteet	teehoiutööde tehnoloogianõuete eiramise juhtumite arv	teehoiutööde tehnoloogianõuete eiramise juhtumite arv kohalike teede pikkuse kohta	min		
	teehoiutööde lepingu- ja hankenõuete rikkumiste arv	teehoiutööde lepingu- ja hankenõuete rikkumiste osakaal lepingu- ja hankejuhtumite arvust	min		
	kohtus kehtetuks tunnistatud kohaliku keskkonnakaitseinspektori ettekirjutuste arv	kehtetuks tunnistatud ettekirjutuste osakaal kõigist ettekirjutustest	min		
	uue peremehe saanud koduloomade arv	uue peremehe saanud loomade osakaal püütud loomadest	max		
	R4 osaindeks				
VALDKONNA KOONDINDEKS					

Tabel 14. Haridus ja noorsootöö

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus	
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	lasteaiarühmade arv		NA			
	1-4 kl klassikomplektide arv		NA			
	5-9 kl klassikomplektide arv		NA			
	10-12 klassikomplektide arv		NA			
	lasteaialiste arv		NA			
	maimikute arv lasteaedades		NA			
	mudilaste arv lasteaedades		NA			
	toetatud lastehoidjate poolt hoitavate laste arv		NA			
	üldhariduskoolide õpilaste arv		NA			
	üksuses elavate 1-4 kl õpilaste arv		NA			
	üksuses elavate 5-9 kl õpilaste arv		NA			
	1-4 kl õpilaste arv üksuse koolides	üksuse koolides õppivate ja seal elavate 1-4 kl õpilaste osakaal üksuses elavatest 1-4 kl õpilastest		max		
	5-9 kl õpilaste arv üksuse koolides	üksuse koolides õppivate ja seal elavate 5-9 kl õpilaste osakaal üksuses elavatest 5-9 kl õpilastest		max		
	10-12 õpilaste arv üksuse koolides					
	täiskasvanute gümnaasiumis õppivate inimeste arv					
	noorte huviklubidesse kuulujate arv	huviklubides käivate noorte osakaal kõigist noortest		max		
	huvikoolides (sh spordikoolides) õppivate noorte arv	huvikoolides õppivate noorte osakaal kõigist noortest		max		
spordikoolides õppivate noorte arv	spordikoolides õppivate noorte osakaal kõigist noortest		max			
noorsootöö projektidesse haaratud noorte arv	noorsootöö projektidesse haaratud noorte osakaal kõigist noortest		max			
noortelaagrites viibinute arv	noortelaagrites viibinute osakaal noortest					
R1 osaindeks						

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

R2 - teenuste mitmekesisus ja kättesaadavus	lasteaedade arv			
	koolide arv			
	huvikoolide arv	huvikoolide arv	max	
	noorte huviklubide arv	noorte huviklubide arv	max	
	õpilaste arv 1-4 klassis, kes elavad koolist kaugemal kui 3 km	õpilaste osakaal 1-4 klassis, kes elavad koolist kaugemal kui 3 km	min	
	õpilaste arv 5-9 klassis, kes elavad koolist kaugemal kui 3 km	õpilaste osakaal 5-9 klassis, kes elavad koolist kaugemal kui 3 km	min	
	õpilaste arv 10-12 klassis, kes elavad koolist kaugemal kui 3 km	õpilaste osakaal 10-12 klassis, kes elavad koolist kaugemal kui 3 km	min	
	ühistransporti kasutavate 1-4 kl õpilaste arv	ühistransporti kasutavate 1-4 kl õpilaste osakaal	NA	
	ühistransporti kasutavate 5-9 kl õpilaste arv	ühistransporti kasutavate 5-9 kl õpilaste osakaal	NA	
	ühistransporti kasutavate 10-12 kl õpilaste arv	ühistransporti kasutavate 10-12 kl õpilaste osakaal	NA	
	õpilasliine kasutavate 1-4 kl õpilaste arv	õpilasliine kasutavate 1-4 kl õpilaste osakaal ühistransporti kasutavatest õpilastest	NA	
	õpilasliine kasutavate 5-9 kl õpilaste arv	õpilasliine kasutavate 5-9 kl õpilaste osakaal ühistransporti kasutavatest õpilastest	NA	
	õpilasliine kasutavate 10-12 kl õpilaste arv	õpilasliine kasutavate 10-12 kl õpilaste osakaal ühistransporti kasutavatest õpilastest	NA	
	õpilaskodu/internaadiga koolide arv	õpilaskodu/internaadiga koolide osakaal	NA	
	internaadis elavate õpilaste arv	internaadis elavate õpilaste osakaal	NA	
	üldhariduskoolis eriõpetust saavate õpilaste arv	üldhariduskoolis eriõpetust saavate õpilaste osakaal	max	
	maimikute arv, kes elavad lasteaiast kaugemal kui 3 km	maimikute osakaal, kes elavad lasteaiast kaugemal kui 3 km	max	
	mudilaste arv, kes elavad lasteaiast kaugemal kui 3 km	mudilaste osakaal, kes elavad lasteaiast kaugemal kui 3 km	max	
	kutse-eelse ettevalmistuse tunnistusega lõpetanute arv põhikoolis	kutse-eelse ettevalmistuse tunnistusega lõpetanute osakaal põhikoolis	max	
	kutse-eelse ettevalmistuse tunnistusega lõpetanute arv gümnaasiumis	kutse-eelse ettevalmistuse tunnistusega lõpetanute osakaal gümnaasiumis	max	
	süvaainete arv üksuse koolides	süvaainete arv üksuse koolides	max	
	valikainete arv üksuse koolides	valikainete arv üksuse koolides	max	
omavalitsuse kulul õpetatavaid aineid õppivate õpilaste arv	omavalitsuse kulul õpetatavaid aineid õppivate õpilaste osakaal	max		

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

	omavalitsuse kulul õpetatavate ainete tundide arv	omavalitsuse kulul õpetatavate ainete tundide osakaal	max		
	lasteaiakoha järjekorras olevate laste arv	lasteaiakoha järjekorras olevate laste osakaal kõigist lasteaiakohta soovivatest lastest	min		
	huvivaldkondade arv huvikoolides	huvivaldkondade arv huvikoolides	max		
	huviklasside arv huvikoolides	huvivaldkondade arv huvikoolides	max		
	noortekeskustega kantide arv	noortekeskustega kantide osakaal	max		
	huvivaldkondade arv huvikeskustes	huvivaldkondade arv huvikeskustes	max		
	huvirühmade arv huvikeskustes	huvivaldkondade arv huvikeskustes	max		
	noortekeskustes toimuvate ürituste arv	noortekeskustes toimuvate ürituste arv huvikeskuse kohta	max		
	korraldatud noortelaagrite arv	korraldatud noortelaagrite arv	max		
	spordikoolide & spordiklubide noorterühmade valdkondade arv	spordikoolide & spordiklubide noorterühmade valdkondade arv	max		
	R2 osaindeks				
R3 - teenuse osutajad	lasteaegade pedagoogide arv	pedagoogide arv lasteaialapse kohta	max		
	kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arv lasteaedades	kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide osakaal lasteaedades	max		
	koolide pedagoogide arv	pedagoogide arv õpilase kohta	max		
	kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide arv üldhariduskoolides	kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogide osakaal üldhariduskoolides	max		
	noortelaagri töötajate arv	noortelaagri töötajate arv noortelaagris viibinu kohta [olemas kriteerium (1:8)]	max		
	noorsootöötajate arv	noorsootöötajate arv noorte kohta	max		
	noorsootöö kutse kvalifikatsiooniga töötajate arv	noorsootöö kutse kvalifikatsiooniga töötajate osakaal	max		
	huvikoolide juhendajate arv	huvikoolide juhendajate arv huvikoolide õpilaste kohta	max		
	treenerite arv spordikoolides	treenerite arv spordikoolides õppivate noorte kohta	max		
	treeneri kutse kvalifikatsiooniga treenerite arv	treeneri kutse kvalifikatsiooniga treenerite osakaal	max		
		R3 osaindeks			

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

R4 - materiaalsed tingimused, menetlemise kvaliteet	klassiruumide arv	klassiruumide arv klassikomplektide kohta	max		
	klassiruumide pindala	klassiruumide pindala õpilase kohta	max		
	õpilaste arv II ja III vahetuses	õpilaste osakaal II ja III vahetuses	min		
	juurdeehitust, kapitaalremonti või rekonstrueerimist nõudvate koolide arv	juurdeehitust, kapitaalremonti või rekonstrueerimist nõudvate koolide osakaal	min		
	juurdeehitust, kapitaalremonti või rekonstrueerimist nõudvate lasteaedade arv	juurdeehitust, kapitaalremonti või rekonstrueerimist nõudvate lasteaedade osakaal	min		
	spordisaaliga koolide arv	spordisaaliga koolide osakaal	max		
	ujulaga koolide arv	ujulaga koolide osakaal	max		
	sööklakohtade arv	sööklakohtade arv õpilase kohta	max		
	õppe-katseaiaga koolide arv	õppe-katseaiaga koolide osakaal	max		
	õpilaste käsutuses olevate arvutite arv	õpilaste käsutuses olevate arvutite arv õpilase kohta	max		
	õpetajate käsutuses olevate arvutite arv	õpetajate käsutuses olevate arvutite arv õpetaja kohta	max		
	omaette ruumiga õppekabinettide arv	omaette ruumiga õppekabinettide arv kooli kohta	max		
	kooliraamatukogude arv	kooliraamatukogude arv kooli kohta	max		
	õpilaste käsutuses olevate ja interneti püsiühendusega arvutite arv	õpilaste käsutuses olevate ja interneti püsiühendusega arvutite arv õpilase kohta	max		
	lasteaia rühmaruumide arv	lasteaia rühmaruumide arv rühmakomplektide kohta	max		
	rühmaruumide pindala	rühmaruumide pindala laste kohta	max		
	võimlemisruumiga lasteaedade arv	võimlemisruumiga lasteaedade osakaal	max		
	lasteaedade sööklakohtade arv lapse kohta	sööklakohtade arv lapse kohta	max		
	lasteaedade mänguväljakute pindala	lasteaedade mänguväljakute pindala lapse kohta	max		
	R4 osaindeks				
VALDKONNA KOONDINDEKS					

Tabel 15. Vaba aeg, kultuur ja sport

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus	
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	linna või valla poolt korraldatud kontsertide kuulajate arv	kuulajate arv elaniku kohta	max			
	toetatavate rahvakultuuri kollektiividest osavõtjate arv	rahvakultuuri kollektiividest osavõtjate arv elaniku kohta	max			
	linna või valla omandis olevate näitusesaalide külastajate arv	näitusesaalide külastajate arv elaniku kohta	max			
	kohalike muuseumite külastajate arv	muuseumite külastajate arv elaniku kohta	max			
	rahvaraamatukogu lugejate arv	rahvaraamatukogu lugejate arv elaniku kohta	max			
	toetatavatesse spordiklubidesse kuulujate arv	spordiklubidesse kuulujate arv elaniku kohta	max			
	R1 osaindeks					
R2 - teenuste mitmekesisus	rahvaraamatukogude arv	rahvaraamatukogude arv elaniku kohta	max			
	rahvaraamatukogude fondi suurus	rahvaraamatukogude fondi suurus rahvaraamatukogu kohta	max			
	viimase 5 aasta jooksul soetatud teavikute arv	viimase 5 aasta jooksul soetatud teavikute arv	max			
	kultuurimajade ja -keskuste, seltsimajade, külakeskuste arv	kultuurimajade, seltsimajade, külakeskuste arv elaniku kohta	max			
	vabaõhulavade arv	vabaõhulavade arv elaniku kohta	max			
	näitusesaalide arv	näitusesaalide arv elaniku kohta	max			
	muuseumite arv	muuseumite arv elaniku kohta	max			
	spordisaalide arv	spordisaalide arv elaniku kohta	max			
	ujulate arv	ujulate arv	max			
	staadionite arv	staadionite arv	max			
	välisväljakute ja muude spordiehitiste (v.a. liikumisrajad) arv	välisväljakute ja muude spordiehitiste (v.a. liikumisrajad) arv	max			
	liikumisradade arv	liikumisradade arv	max			
	liikumisradadega kantide arv	liikumisradadega kantide osakaal arv	max			
	rahvakultuuri kollektiivide poolt harrastatavate valdkondade arv	rahvakultuuri kollektiivide poolt harrastatavate valdkondade arv	max			
	laste mänguväljakute arv	laste mänguväljakute arv lapse kohta	max			
	rahvakultuuri kollektiivide arv	rahvakultuuri kollektiivide arv	max			
	rühmade arv spordiklubides	rühmade arv spordiklubides	max			
	spordiklubides harrastatavate alade arv	spordiklubides harrastatavate alade arv	max			
	R2 osaindeks					

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

R3 - teenuse osutajad	kultuurimajades ja -keskustes, seltsimajades, külakeskustes tegutsevate ringijuhitide arv	kultuurimajades ja -keskustes, seltsimajades, külakeskustes tegutsevate ringijuhitide arv rahvakultuuri kollektiividest osavõtjate arvu kohta	max		
	raamatukoguhoidjate arv	raamatukoguhoidjate arv lugeja kohta	max		
	kutsenõuetele (eriharidus või sooritatud raamatukoguhoidja kutseksam) vastavate raamatukoguhoidjate arv	kutsenõuetele vastavate raamatukoguhoidjate osakaal	max		
	spordiklubide personali arv	spordiklubide personali arv spordiklubide liikmete kohta	max		
	eriharidusega töötajate arv	eriharidusega töötajate osakaal spordiklubide personalis	max		
	kohalike muuseumite töötajate arv				
	muuseumispetsialisti kutse kvalifikatsiooniga töötajate arv kohalikes muuseumites	muuseumispetsialisti kutse kvalifikatsiooniga töötajate osakaal kohalikes muuseumites	max		
R3 osaindeks					
R4 - materiaalsed tingimused, menetlemise kvaliteet	viimase 3 aasta investeeringute summaarne maht vaba aja valdkonda	viimase 3 aasta investeeringute summaarne maht elaniku kohta	max		
	kapitaalremonti või rekonstrueerimist vajavate kultuurimajade ja -keskuste, seltsimajade ja külakeskuste arv	kapitaalremonti või rekonstrueerimist vajavate kultuurimajade ja -keskuste, seltsimajade ja külakeskuste osakaal	min		
	juurdeehitust, kapitaalremonti või rekonstrueerimist vajavate rahvaraamatukogude arv	juurdeehitust, kapitaalremonti või rekonstrueerimist vajavate rahvaraamatukogude osakaal	min		
	kapitaalremonti või rekonstrueerimist vajavate spordisaalide ja ujulate arv	kapitaalremonti või rekonstrueerimist vajavate spordisaalide ja ujulate osakaal	min		
	18 x 30 ja suuremate spordisaalide arv	18 x 30 ja suuremate spordisaalide arv elaniku kohta	max		
	R4 osaindeks				
VALDKONNA KOONDINDEKS					

Tabel 16. Sotsiaalne kaitse

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	koduteenuste kasutajate arv	koduteenuste kasutajate arv elaniku kohta	NA		
	perekonnas hooldamisel olevate täiskasvanute arv	perekonnas hooldamisel olevate täiskasvanute arv täiskasvanud elanike kohta	NA		
	perekonnas hooldamisel olevate laste arv	perekonnas hooldamisel olevate laste arv laste kohta	NA		

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

	summaarne hoolduspäevade arv	summaarne hoolduspäevade arv elaniku kohta	NA		
	hooldatavate täiskasvanud puuetega inimeste arv	hooldatavate täiskasvanud puuetega inimeste arv täiskasvanud elanike kohta	NA		
	isikliku abistaja teenuse kasutajate arv	isikliku abistaja teenuse kasutajate arv elaniku kohta	NA		
	isikliku abistaja teenuse maht tundides	isikliku abistaja teenuse maht tundides elaniku kohta	NA		
	tugiisiku teenuse kasutajate arv	tugiisiku teenuse kasutajate arv elaniku kohta	NA		
	perekonda paigutatud laste arv	perekonda paigutatud laste osakaal laste üldarvust	NA		
	varjupaika paigutatud laste arv	varjupaika paigutatud laste osakaal laste üldarvust	NA		
	laste hoolekandeesutusse paigutatud laste arv	laste hoolekandeesutusse paigutatud laste osakaal laste üldarvust	NA		
	sotsiaaleluruumides elavate elanike arv	sotsiaaleluruumides elavate elanike osakaal kõigist elanikest	NA		
	kodutute oömaja teenuse inimööde arv kokku	kodutute oömaja teenuse inimööde arv suhtes kõigi elanike arvesse	NA		
	päevakeskustes teenindatud klientide arv	päevakeskustes teenindatud klientide arv elaniku kohta	NA		
	hoolekandeesutustes hooldatavate täiskasvanute arv	hoolekandeesutustes hooldatavate täiskasvanute arv elaniku kohta	NA		
	varjupaigategenust saanud isikute arv	varjupaigategenust saanud isikute arv elaniku kohta	NA		
	vältimatu sotsiaalabi saajate arv	vältimatu sotsiaalabi saajate arv elaniku kohta	NA		
	sotsiaalkorterite ja üksikute tubade arv	sotsiaalkorterite ja üksikute tubade arv kõigi majapidamiste kohta	NA		
	supiköögi teenust saavate isikute arv	supiköögi teenust vajavate isikute osakaal ajutise peavarju vajadusega inimestesse	NA		
	R1 osaindeks				
R2 - teenuste mitmekesisus	hoolekandeesutuste arv	hoolekandeesutuste arv elaniku kohta	max		
	erinevat tüüpi hoolekandeesutuste arv	erinevat tüüpi hoolekandeesutuste arv	max		
	täiskasvanute hoolekandeesutuste kohtade arv	täiskasvanute hoolekandeesutuste kohtade arv elaniku kohta	max		
	laste hoolekandeesutuste kohtade arv	laste hoolekandeesutuste kohtade arv laste kohta	max		
	päevakeskuste arv	päevakeskuste arv elaniku kohta	max		

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

	hoolekandeesutustes pakutavate teenuste arv	hoolekandeesutustes pakutavate teenuste arv	max		
	hoolekandeesutustes pakutud lisateenuste arv	hoolekandeesutustes pakutud lisateenuste arv	max		
	hooldusperekondade arv	hooldusperekondade arv majapidamiste kohta	max		
	isikliku abistaja teenuse kasutajate arv	isikliku abistaja teenuse kasutajate arv liikumispuudega, nägemispuudega või liitpuudega inimeste arvu kohta	max		
	isiklike abistajate arv	isiklike abistajate arv liikumispuudega, nägemispuudega või liitpuudega inimeste arvu kohta	max		
	täiendav sotsiaalkorterite ja üksikute tubade vajadus	täiendav sotsiaalkorterite ja üksikute tubade vajadus suhtes sotsiaalkorterite ja üksikute tubade üldise vajadusega (st rahuldatud ja täiendav vajadus koos)	min		
	kodutute öömajade ööbimiskohtade arv	kodutute öömajade ööbimiskohtade arv teenust saanud inimeste arvu suhtes	max		
	kodutute öömaja teenuse kasutajatele osutatavate lisateenuste arv	kodutute öömaja teenuse kasutajatele osutatavate lisateenuste arv	max		
	olemasolevate teenuse liikide arv varjupaikades	olemasolevate teenuse liikide arv varjupaikades	max		
	päevakeskuste teenuste, tegevuste, ürituste jms arv	päevakeskuste teenuste, tegevuste, ürituste jms arv	max		
	R2 osaindeks				
R3 - teenuse osutajad	sotsiaalhooldajate arv	sotsiaalhooldajate arv koduteenuse kasutaja kohta	max		
	vastava haridusega ja/või täiendõppe läbinud sotsiaalhooldajate arv	vastava haridusega ja/või täiendõppe läbinud sotsiaaltöötajate osakaal kõigist sotsiaalhooldajatest	max		
	täiskasvanud puuetega inimeste hooldajate arv	täiskasvanud puuetega inimeste hooldajate arv hooldatavate täiskasvanud puuetega inimeste kohta	max		
	isikliku abistaja teenuse maht tundides	isikliku abistaja teenuse maht tundides teenuse kasutaja kohta	max		
	isikliku abistaja koolituse läbinud isiklike abistajate arv	isikliku abistaja koolituse läbinud isiklike abistajate osakaal kõigist isiklikest abistajatest	max		
	tugiisikute arv	tugiisikute arv tugiisiku teenuse kasutajate kohta	max		
	tugiisiku koolituse läbinud tugiisikute arv	tugiisiku koolituse läbinud tugiisikute osakaal kõigist tugiisikutest	max		

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

	perekonda paigutatud laste arv	perekonda paigutatud laste osakaal kõigist perekonnast eraldatud ja paigutatud laste üldarvust	max		
	lastekaitseametnike arv	lastekaitseametnike arv 1000 lapse kohta	max		
	erialase ettevalmistusega lastekaitseametnike arv	erialase ettevalmistusega lastekaitseametnike osakaal kõigist lastekaitseametnikest	max		
	eluasemeteenuse osutamisega tegelevate põhitöötajate tegelik arv	eluasemeteenuse osutamisega tegelevate põhitöötajate tegelik arv sotsiaaleluruumides elavate elanike arvu kohta	max		
	hoolekandeametuse tegelik töötajate arv	hoolekandeametuse tegelik töötajate arv hoolekandeametuste klientide kohta	max		
	ametikohale vastava erialase haridusega töötajate arv	ametikohale vastava erialase haridusega töötajate osakaal kõigist töötajatest	max		
	kodutute öömaja teenuse osutamisega tegelevate töötajate arv	kodutute öömaja teenuse osutamisega tegelevate töötajate arv suhtes ööbimiskohtade inimööde arvusse	max		
	päevakeskuste põhi- ja lepinguliste töötajate arv	päevakeskuste põhi- ja lepinguliste töötajate arv päevakeskuste kliendi kohta	max		
	täiskasvanute hoolekandeametuste teenuse kasutajatega tegelevate põhitöötajate arv	täiskasvanute hoolekandeametuste teenuse kasutajatega tegelevate põhitöötajate arv kliendi kohta	max		
	varjupaigatega osutamisega tegelevate inimeste arv	varjupaigatega osutamisega tegelevate inimeste arv varjupaigatega klientide arvu kohta	max		
	R3 osaindeks				
R4 - materiaalsed tingimused, menetlemise kvaliteet	kõigi mugavustega sotsiaaleluruumide arv	kõigi mugavustega sotsiaaleluruumide osakaal kõigist sotsiaaleluruumidest	max		
	R4 osaindeks				
VALDKONNA KOONDIINDEKS					

Tabel 17. Tervise valdkonna näitajad

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	tervist edendavatesse projektidesse kaasatud inimeste summaarne arv	kaasatud inimeste arvu summaarse arvu suhe elanike arvu	max		
	R1 osaindeks				
R2 - teenuste mitmekesisus	spordisaalide arv	spordisaalide arv elaniku kohta	max		
	ujulate arv	ujulate arv	max		
	staadionite arv	staadionite arv	max		
	välisväljakute ja muude spordiehitiste (v.a. liikumisrajad) arv	välisväljakute ja muude spordiehitiste (v.a. liikumisrajad) arv	max		
	liikumisradade arv	liikumisradade arv	max		
	tervist edendavate projektide arv	tervist edendavate projektide arv 1000 elaniku kohta	max		
	R2 osaindeks				
VALDKONNA KOONDIKSEKS					

Tabel 18. Valitsemine, üldhaldus ja rahandus

Rühm	Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
R1 - teenuste osutamise ja tarbimise maht	volikogu otsuste arv		NA		
	volikogu istungite arv		NA		
	linna- või vallavalitsuse otsuste arv		NA		
	linna- või vallavalitsuse istungite arv		NA		
	menetletud teabenõuete arv		NA		
	läbi viidud riigihangete arv	läbi viidud riigihangete arv	NA		
	teenuslepingute arv	teenuslepingute arv	NA		
	R1 osaindeks				

HALDUSSUUTLIKKUSE HINDAMISE METOODIKA

R2 - teenuste mitmekesisus ja kättesaadavus	struktuuriüksuste arv	struktuuriüksuste arv	NA		
	munitsipaalasutuste arv	munitsipaalasutuste arv	NA		
	KOV üksuse osalusega ettevõtete arv	KOV üksuse osalusega ettevõtete arv	NA		
	KOV üksuse osalusega MTÜ ja SA arv	KOV üksuse osalusega MTÜ ja SA arv	NA		
	erineva tegevusvormiga KOV osalusega üksuste arv	erineva tegevusvormiga KOV osalusega üksuste arv	NA		
	internetipõhiste teenuste arv	internetipõhiste teenuste arv	max		
R2 osaindeks					
R3 - teenuse osutajad	linna- või vallavalitsuse liikmete arv		NA		
	kohaliku omavalitsuse ametnike arv	kohaliku omavalitsuse ametnike arv linna- või vallavalitsuse ja volikogu otsuste arvu kohta	NA		
	rahanduse ametnike arv	rahanduse ametnike arv munitsipaalasutuste, - ettevõtete, MTÜ'de ja SA'de ning lepingupartnerite kohta	NA		
	raamatupidajate arv		NA		
	raamatupidaja kutsekvalifikatsiooniga ametnike arv	raamatupidaja kutsekvalifikatsiooniga ametnike osakaal	max		
	dokumendihalduse, sekretäri, personalitöötaja, personalijuhi, IT spetsialisti või infotehnoloogia juhi kutsekvalifikatsiooniga teenistujate arv	dokumendihalduse, sekretäri, personalitöötaja, personalijuhi, IT spetsialisti või infotehnoloogia juhi kutsekvalifikatsiooniga teenistujate osakaal vastavat tööd tegevate teenistujate seas	max		
R3 osaindeks					
R4 - materiaalsed tingimused, menetlemise kvaliteet	õigeaegselt vastatud teabenõuete arv	õigeaegselt vastatud teabenõuete osakaal	max		
	maavanema poolt tehtud ettepanekute arv viia KOV-üksuse õigusakt või selle säte seadustega vastavusse	maavanema poolt tehtud ettepanekute viia KOV-üksuse õigusakt või selle säte seadustega vastavusse osakaal vastu võetud üksikaktidest	min		
	omavalitsusüksuse riigivara ebaseaduslikust või ebaotstarbekast valdamisest, kasutamisest või käsutamisest johtuvate maavanema poolt tehtud ettekannete arv Riigikontrollile	omavalitsusüksuse riigivara ebaseaduslikust või ebaotstarbekast valdamisest, kasutamisest või käsutamisest johtuvate maavanema poolt tehtud ettekannete arv Riigikontrollile	min		
R4 osaindeks					
VALDKONNA KOONDINDEKS					

Avaliku korra ja turvalisuse valdkonnas teenuste võrdlemine Eesti kohaliku omavalitsuse korralduse juures ei ole korrektselt teostatav, kuivõrd enamuse KOV-üksusi standardseid, mõõdetavaid teenuseid valdkonnas ei osuta.

3.3 Linna või valla üldine arengutase

Linna või valla üldise arengutaseme näitajad kajastavad KOV-üksuste esitusi kaudsemalt. Kohalik omavalitsemine, selle käigus täidetud ülesanded ja osutatud teenused, on üheks linna või valla arengutasemete kujundajaks teiste – eraisikute-majapidamiste, ettevõtete, riigivõimu, mittetulundusorganisatsioonide tegevuste - seas. Teisest küljest on KOV-üksuse ja selle haldusorganite tegevuse üheks peamiseks sihiks linna või valla üldine areng. KOV-üksuse esituste üheks mõõduks on kuivõrd edukalt on see läbi tingimuste loomise üksikisikute, ettevõtete ja mittetulundusühingute aktiivsuseks, kujundatud halduskultuuri ja partnerlusvõrkude suutnud kohalikku arengut mõjutada.

Oluliselt rohkem tuleb selle näitajaterühma puhul tähelepanu pöörata aga erinevatele rohkem või vähem objektiivsetele arengueeldustele (asend, loodusolud, rahvastikusituatsioon jms), mistõttu KOV-üksuste esituste võrdleval hindamisel ja mõjutegurite analüüsil tuleb sageli selget vahet teha erinevate eeldustega KOV-üksuste rühmade vahel. Samuti on selge, et linna või valla hetke arengutase on kujundatud pikaajalise arengu poolt ning seega ka nii KOV-üksuste praeguse või äsjaste kui ka minevikuliste esituste poolt.

Sarnaselt teenuste taset iseloomustavatele näitajatele on erinevate näitajate väärtuste võrdleva hindamise võimaldamiseks vajalik kõigi need esmalt standardiseerida. Samuti saab tulemuste tasakaalustatuse suurendamiseks kasutada ka kaale – olulisematele näitajatele suuremat kaalu ja vähemaolulistele väiksemat omistades. Igale näitajale vastab ka hindamise kriteerium – kas sisulises mõttes parem väärtus on suurem (tabelites tähistatud kui MAX) või väiksem (MIN). Nende põhimõtete alusel koostatakse iga valdkonna kohta struktureeritud tabel arengutaseme näitajatest, mille väärtused tuleb meetoodika rakendamisel koguda, arvutada ja hinnata (vt tabelid allpool). Valdavat osa kaasatud näitajate väärtustest kogutakse riigi haldussüsteemis iga KOV-üksuse kohta rutiinselt ka praegu. Teatud ulatuses KOV-üksuse üldise arengutaset ja teenuste osutamist iseloomustavad näitajad kattuvad – eeskätt selles osas, mis puudutab teenuste osutamise tingimusi. Pilootuuringu järel on võimalik otsustada, kas selline lähenemine õigustab ennast, või on vajalik nende kahe näitajagrupi vahele tõmmata selgem piir.

Kõigi valdkondlikesse hindamistabelitesse haaratud näitajate standardiseeritud väärtuste keskmistamisel saadakse vastavas valdkonna arengutaset iseloomustav ühismõõduline indeks. Neid indekseid on võimalik edasi koondada/keskmistada üle

valdkondade, mille tulemuseks on üks kvantitatiivne väärtus, mis iseloomustab võrdlevalt iga KOV-üksuse arengutaset üldiselt.

Tabel 19. Maakorralduse, planeerimise, ehituse ja arengu kavandamise arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
hoonete arv		NA		
eluruumide arv	eluruumide arv elaniku kohta	NA		
mitteeluruumide põrandapindala		NA		
uute eluruumide arv viimase 5 aasta jooksul	uute eluruumide arv viimase 5 aasta jooksul elaniku kohta	max		
viimase viie aasta jooksul lisandunud mitteeluruumide põrandapindala	viimase viie aasta jooksul lisandunud mitteeluruumide põrandapindala osakaal kogupindalas	max		
miljööväärtuslike hoonestusalade pindala	miljööväärtuslike hoonestusalade pindala tihehoonestusalade pindalast	max		
arhitektuurimälestiste arv	arhitektuurimälestiste arv hoonete arvu kohta	max		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 20. Teede, liikluskorralduse ja ühistranspordi arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
kohalike teede pikkus	kohalike teede osakaal kõigist teedest	NA		
tiheasustusalal asuvate kohalike teede pikkus	tiheasustusalal asuvate kohalike teede osakaal kohalikest teedest	NA		
kohalike, riigi ja erateede pikkus	kohalike, riigi ja erateede pikkus pindala kohta	max		
kõvakattega teede pikkus	kõvakattega teede osakaal	max		
rattateede pikkus	rattateede pikkus suhtes kohalike teede ja tänavate pikkusega	max		
kõnniteede pikkus	kõnniteede pikkus suhtes tiheasustusaladel paiknevate kohalike teede ja tänavate pikkusega	max		
autoomanike poolt esitatud ja rahuldatud kahjunõuete suurus kohaliku omavalitsuse üksuse kui teeomaniku vastu	kahjunõuete suurus elaniku kohta	min		

nägemispuudega inimestele sobivate tänaväületuskohtade arv	osakaal kõigist teemärgistusega ületuskohtadest	max		
markeeritud kohalike kõvakattega teede pikkus	markeeritud kohalike kõvakattega teede pikkuse osakaal kohalike kõvakattega teede pikkusest	max		
kohaliku ühistranspordiliini pikkus	kohalike ühistranspordiliinide pikkus teede pikkuse kohta	max		
ühistranspordipeatuste arv	ühistranspordipeatuste arv pindala kohta	max		
bussipaviljonide arv	bussipaviljonidega ühistranspordipeatuste osakaal	max		
tänavavalguslampide arv	tänavavalguslampide arv tiheasustusosal asuvate kohalike teede pikkuse kohta	max		
ühistranspordiliinide arv tööpäevas üksuse keskusest maakonnakeskusesse	ühistranspordiliinide arv tööpäevas üksuse keskusest maakonnakeskusesse	max		
raskete liiklusõnnetuste arv	arv elaniku kohta	min		
lastega juhtunud liiklusõnnetuste arv	arv lapse kohta	min		
jalgratturitega juhtunud liiklusõnnetuste arv	arv elaniku kohta	min		
jalakäijaga juhtunud liiklusõnnetuste arv	arv elaniku kohta	min		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 21. Elamu- ja kommunaalmajanduse ning keskkonnakaitse arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
rohealade pindala	rohealade pindala osakaal linnaliste asulate pindalast	max		
ehitatud rohealade pindala	osakaal rohealadest	max		
sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemiga tootmisorganisatsioonide arv	sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemiga tootmisorganisatsioonide osakaal kõigist tootmisorganisatsioonidest	max		
prügimajade arv	prügimajade arv elanike kohta	max		
kindlaksmääratud jääkreostusobjektide arv	kindlaksmääratud jääkreostusobjektide arv elanike kohta	min		
registreeritud koerte arv	registreeritud koerte arv elaniku kohta	NA		
viimasel 5 aastal ehitatud uute elamute arv mittekasutatud- ja rohealadel	mittekasutatud- ja rohealadele rajatud elamute osakaal kõigist aasta jooksul rajatud uutest elamutest	min		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 22. Hariduse ja noorsootöö arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
kiituskirjaga klassi lõpetanute arv	kiituskirjaga klassi lõpetanute osakaal	max		
klassikursust kordama jäetute arv	klassikursust kordama jäetute osakaal	min		
medaliga lõpetanute arv põhikoolis	medaliga lõpetanute osakaal põhikoolis	max		
medaliga lõpetanute arv gümnaasiumis	medaliga lõpetanute osakaal gümnaasiumis	max		
puuduliku aastahindega õpilaste arv	puuduliku aastahindega õpilaste osakaal	min		
gümnaasiumisse või kutsekooli edasi õppima läinute arv	gümnaasiumisse või kutsekooli edasi õppima läinute osakaal 9 lk lõpetanutest	max		
12. kl riigieksamite keskmine tulemus	12. kl riigieksamite keskmine tulemus	max		
süvaaineid õppivate õpilaste arv	süvaaineid õppivate õpilaste osakaal	max		
valikaineid õppivate õpilaste arv	valikaineid õppivate õpilaste osakaal	max		
5-9 kl väljalangenute arv	5-9 kl väljalangenute osakaal	min		
korraldatud noortelaagrite arv	korraldatud noortelaagrite arv	max		
noorteaktiiviga keskuste arv	noorteaktiiviga keskuste osakaal	max		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 23. Vaba aja, kultuuri ja noorsootöö arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
kontsertide kuulajate arv	kuulajate arv elaniku kohta	max		
rahvakultuuri kollektiividest osavõtjate arv	rahvakultuuri kollektiividest osavõtjate arv elaniku kohta	max		
näitusesaalide külastajate arv	näitusesaalide külastajate arv elaniku kohta	max		
muuseumite külastajate arv	muuseumite külastajate arv elaniku kohta	max		
rahvaraamatukogu lugejate arv	rahvaraamatukogu lugejate arv elaniku kohta	max		
spordiklubidesse kuulujate arv	spordiklubidesse kuulujate arv elaniku kohta	max		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 24. Sotsiaalse kaitse arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
koduteenuste kasutajate arv	koduteenuste kasutajate arv elaniku kohta	min		
perekonnas hooldamisel olevate täiskasvanute arv	perekonnas hooldamisel olevate täiskasvanute arv täiskasvanud elanike kohta	min		
perekonnas hooldamisel olevate laste arv	perekonnas hooldamisel olevate laste arv laste kohta	min		
hooldatavate täiskasvanud puuetega inimeste arv	hooldatavate täiskasvanud puuetega inimeste arv täiskasvanud elanike kohta	min		
isikliku abistaja teenuse kasutajate arv	isikliku abistaja teenuse kasutajate arv elaniku kohta	min		
toimetulekutoetust saavate perekondade arv	toimetulekutoetust saavate perekondade osakaal kõigist perekondadest (majapidamistest)	min		
eluasemekulude hüvitamiseks toimetulekutoetust saavate perekondade arv	eluasemekulude hüvitamiseks toimetulekutoetust saavate perekondade osakaal kõigist perekondadest (majapidamistest)	min		
eluasemekulude katteks arvestatud toetused kroonides	eluasemekulude katteks arvestatud toetus eluasemekulude hüvitamiseks toimetulekutoetust saavate perekonna kohta	min		
esmakordselt arvele võetud laste (orvud, vanemliku hoolituseta ja abivajavad lapsed) arv	esmakordselt arvele võetud laste (orvud, vanemliku hoolituseta ja abivajavad lapsed) osakaal laste üldarvust	min		
perekonda paigutatud laste arv	perekonda paigutatud laste osakaal laste üldarvust	min		
varjupaika paigutatud laste arv	varjupaika paigutatud laste osakaal laste üldarvust	min		
laste hoolekandeesutusse paigutatud laste arv	laste hoolekandeesutusse paigutatud laste osakaal laste üldarvust	min		
perekondades kasvatada olnud lapsendatud või eeskostele antud laste arv	perekondades kasvatada olnud lapsendatud või eeskostele antud laste osakaal laste üldarvust	min		
laste, kellega seotuna on kohus lahendanud vaidlusi, arv	laste, kellega seotuna on kohus lahendanud vaidlusi, osakaal laste üldarvust	min		
sotsiaaleluruumides elavate elanike arv	sotsiaaleluruumides elavate elanike osakaal kõigist elanikest	min		
kodutute öömaja teenust kasutavate isikute arv	kodutute öömaja teenust kasutavate isikute osakaal kõigist elanikest	min		
kodutute öömaja teenust kasutavate täiskasvanud kodutute arv	kodutute öömaja teenust kasutavate kodutute osakaal kõigist täiskasvanud elanikest	min		

kodutute öömaja teenust kasutavate alla 18 aastaste kodutute arv	kodutute öömaja teenust kasutavate alla 18 aastaste osakaal kõigist kodutute öömaja teenust kasutavatest inimestest	min		
üle 90 päeva kodutute öömajas viibinud isikute arv	üle 90 päeva kodutute öömajas viibinud isikute osakaal kõigist kodutute öömajas viibinutest	min		
püsiklientide arv päevakeskustes	püsiklientide osakaal päevakeskustes teenindatud klientidest	max		
hoolekandeesutustes hooldatavate täiskasvanute arv	hoolekandeesutustes hooldatavate täiskasvanute arv elaniku kohta	min		
varjupaigateenust saanud isikute arv	varjupaigateenust saanud isikute arv elaniku kohta	min		
varjupaiga poole pöördunud perevägivalda ohvrite arv	varjupaiga poole pöördunud perevägivalda ohvrite arv elaniku kohta	min		
liikumispuudega inimestele ühistranspordi kasutust võimaldavate busside arv	liikumispuudega inimestele ühistranspordi kasutust võimaldavate busside osakaal	max		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 25. Tervishoiu arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
laste surmade arv laste arvu kohta	laste surmade arv	min		
tööealiste surmade arv	tööealiste surmade arv tööealiste kohta	min		
vanurite surmade arv	vanurite surmade arv vanurite arvu kohta	min		
krooniliste alkohoolikute arv	krooniliste alkohoolikute arv 10 000 elaniku kohta	min		
narkomaanide arv	narkomaanide arv 10 000 elaniku kohta	min		
HIV nakatunute arv	HIV nakatunute arv 10 000 elaniku kohta	min		
haiguspäevade arv	haiguspäevade arv sotsiaalmaksu tasuva töötaja kohta	min		
hüvitatud tööõnnetusjuhtumite arv	hüvitatud tööõnnetusjuhtumite arv sotsiaalmaksu tasuva töötaja kohta	min		
üksuses tegutsevate hambaarstide arv	üksuses tegutsevate hambaarstide arv 1000 elaniku kohta	max		
üksuses tegutsevate apteekide arv	üksuses tegutsevate apteekide arv 1000 elaniku kohta	max		
üksuses tegutsevate perearstide arv	perearstide arv 1000 elaniku kohta	max		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 26. Avaliku korra ja turvalisuse arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
tulekahjude arv	tulekahjude arv elaniku kohta	min		
avaliku korra raskete rikkumiste arv	avaliku korra raskeid rikkumisi elaniku kohta	min		
varguste arv	vargusi elaniku kohta	min		
isikuvastaste kuritegude arv	isikuvastaste kuritegude arv elaniku kohta	min		
muude kuritegude arv	muid kuritegusid elaniku kohta	min		
naabrivalvesse kaasatud majapidamiste arv	naabrivalvesse kaasatud majapidamiste osakaal	max		
ohtlike ainete käitlemisest ja veost tuleneva ohuala pindala	ohtlike ainete käitlemisest ja veost tuleneva ohuala osakaal üksuse pindalast	min		
kiirabibrigaadi kaugus üksuse keskusest	kiirabibrigaadi kaugus üksuse keskusest	min		
päästekomando kaugus üksuse keskusest	päästekomando kaugus üksuse keskusest	min		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

Tabel 27. Valitsemise, üldhalduse ja rahanduse arengutaseme näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
valimisnimekirja kantud isikute arv				
valimistel osalenute arv	valimistel osalenute osakaal valimisnimekirjadesse kantutest	max		
volikogu komisjonide arv				
volikogu komisjonidesse haaratud isikute arv	volikogu komisjonidesse haaratud isikute arv	max		
käsitletud kodanike poolt algatatud küsimuste arv	käsitletud kodanike poolt algatatud küsimuste arv täiskasvanud elaniku kohta	max		
kehtivate liitumis- ja partnerluslepingute arv		max		
tulud teenuste müügist	tulud teenuste müügist elaniku kohta	max		
maksutulud	maksutulude maht elaniku kohta	max		
varade maht	varade maht elaniku kohta	max		
eelarve põhivabatulud	eelarve põhivabatulud elaniku kohta	max		
hangitud kaasfinantseerimise vahendid elaniku kohta	hangitud kaasfinantseerimise vahendid	max		
VALDKONDLIK ARENGUTASEME INDEKS				

3.4 Elanike rahulolu kohalike teenuste ja valla/linna arenguga

Elanike rahulolu võrdlevaks hindamiseks viiakse läbi elanike rahulolu küsitlus kõigis omavalitsusüksustes. Elanikel palutakse hinnata oma rahulolu kokku 25 kohalike teenuste ja kohaliku arengu aspektiga. Kasutatakse 4-tasemelist kvalitatiivset hindamisskaalat:

- olen täiesti rahul
- olen üldiselt rahul
- ei ole eriti rahul
- ei ole üldse rahul.

Eraldi vastusevariandina pakutakse välja võimalust, et "teil ja teie perel puudub kokkupuude selle teenuse või valdkonnaga".

Kvalitatiivsetele valikutele omistatakse seejärel lineaarselt kvantitatiivsed väärtused (3 – väga rahul; 0 – üldse mitte rahul). Vastuste kvantitatiivsete ekvivalentide keskmistamisel saadakse rahulolu indeksid kõigi hinnatavate aspektide ja valdkondade kaupa ning koondatult ka iga KOV-üksuse esituse suhtes üldiselt.

Elanike rahuolu küsitlused viiakse läbi telefoniküsitluse meetodit kasutades. Igas üksuses on elanike juhuvalimi (tavatelefonide ja mobiiltelefonide numbrite alusel) suurus 30 vastajat igale küsimusele – st. kui mõnele küsimusele respondent ei vasta, sest "tal ja tema perel puudub kokkupuude selle teenuse või valdkonnaga", siis jätkatakse peale 30 respondendi küsitlemist telefoniküsitlust üksnes nende küsimustega, kuni 30 rahulolu hinnangut iga küsimuse kohta on käes. Väikemate KOV-üksuste puhul (nt Piirissaare, Ruhnu jms) tuleb kaaluda valimimahu piiramist 20-ni. Probleeme võib tekkida ka kitsama sihtrühmaga teenuste (nt lasteaia, -hoiu teenuse) hindamisel, mispuhul tuleb lähtudes pilootuuringu kogemusest vajadusel valimi mahtu igas omavalitsuseüksuses nende küsimuste puhul vähendada.

Tabel 28. Elanike rahulolu maakorralduse, planeerimise, ehituse ja arengu kavandamisega

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul planeerimis- ja maakorraldusala tegevusega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul elanike kaasamisega planeeringute koostamisesse ja arengu kavandamisesse		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 29. Elanike rahulolu teede, liikluskorralduse ja ühistranspordiga

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul teede ja tänavate kvaliteediga		3/2/1/0
Kuidas olete rahul liikluskorraldusega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul kohaliku ühistranspordiga		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 30. Elanike rahulolu elamu- ja kommunaalmajanduse ning keskkonnakaitsega

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul jäätmekogumise- ja käitlemise süsteemiga		3/2/1/0
Kuidas olete rahul joogivee kvaliteediga		3/2/1/0
Kuidas olete rahul heakorruga		3/2/1/1
Kuidas olete rahul ümbritseva looduskeskkonna (õhk, müra, rohealad) kvaliteediga		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 31. Elanike rahulolu hariduse ja noorsootööga

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul lasteaia (päevase lastehoiu) teenustega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul üldharidusteenusega		3/2/1/1
Kuidas olete rahul huvihariduse ja noorsootööga		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 32. Elanike rahulolu vaba aja, kultuuri ja spordi valdkonnaga

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul sportimisvõimalustega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul võimalusega isetegevuseks		3/2/1/0
Kuidas olete rahul korraldatud ürituste, etenduste, võistlustega		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 33. Elanike rahulolu sotsiaalse kaitsega

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul sotsiaalabiteenuste mahu, kättesaadavuse ja kvaliteediga		3/2/1/0
Kuidas olete rahul eakatele suunatud sotsiaalteenustega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul erivajadusega inimestele loodud õpi-, töö- ja elukeskkonnaga		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 34. Elanike rahulolu tervishoiu ja -edendusega

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul elanike tervise edendamisele suunatud tegevusega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul esmase arstiabi kättesaadavusega		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 35. Elanike rahulolu avaliku korra ja turvalisusega

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul avaliku ruumi turvalisusega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul korrakaitse ja päästeteenistusega		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

Tabel 36. Elanike rahuolu valitsemise, üldhalduse ja rahandusega

Hindamisküsimus	Kvalitatiivne hinnang	Kvantitatiivne mõõt
Kuidas olete rahul linna/valla juhtimisega		3/2/1/0
Kuidas olete rahul kohaliku omavalitsuse ametnike teeninduskultuuriga		3/2/1/0
Kuidas olete rahul linna/valla arenguga		3/2/1/0
VALDKONNA RAHULOLUINDEKS		(0 ... 3)

4 KOV-üksuste esituse mõjutavad tegurid

Analüüsi struktureerimise eesmärgil eristatakse metoodikas otseseid ja kaudseid KOV-üksuste esituste mõjutegureid.

4.1 Otsesed mõjutegurid

Otseste mõjuteguritena käsitletakse metoodikas:

- haldusorganisatsiooni iseloomu (ametnike arv, partnerlus);
- kasutatavat finantsressurssi;
- territoriaalset kliendibaasi.

Nii haldusorganisatsiooni iseloom kui ka kasutatav finantsressurs on teatud ulatuses – seejuures eriti valdkondlikus lõikes – ühtlasi ka KOV-üksuste esituse komponendiks. See, kui palju ametnikke üldiselt või konkreetses valdkonnas mingis vallas või linnas töötab, millised on tegevuskulude ja investeeringute mahud ja proportsioonid sõltub KOV-üksuste haldusorganite otsustest. Nende otsesus mõjuteguritena seisnebki tõsiasi, et olles kohaliku omavalitsemise lahutamatuks osaks, need on samaaegselt olulised sisendid ülesannete täitmisele, teenuste osutamisele, arengutaseme ja elanike rahulolu saavutamisele.

Territoriaalne kliendibaas otsese mõjutegurina seostub KOV-üksuse kui kohalike avalike teenuste pakujaga – sisuliselt on tegemist püsielanikkonna (või teatud teenuste puhul elanike segmendi) arvukusega linna või valla territooriumil, mis määrab üldjoontes (võimalik on kohalike teenuste müük üle piiride, nagu see haridusteenuse puhul sageli ka on, kuid see toimub paratamatult teis(t)e üksuste kliendibaasi arvelt) kohalike teenuste tarbijaskonna suuruse. Läbi võimaluse ühineda teiste KOV-üksustega on ka see tegur vähemalt põhimõtteliselt KOV-üksuste haldusorganite otsustusküsimus. Kliendibaasi maht ehk teiste sõnadega elanike arv on olnud ka seniste KOV-süsteemi optimeerimiskatsete peamiseks "sõltumatuks muutujaks", mis peaks/võiks mõjutada KOV-üksuste haldussuutlikkust.

4.1.1 Haldusorganisatsiooni iseloom

KOV-üksuste haldussuutlikkuse analüüsi tarbeks tuleb koguda kõigi valdkondade kohta rida andmeid, vastavalt allpool toodud tabelitele.

Kogutud andmetel on kahteline kasutus. Osa andmed – eelkõige ametnikkonna kohta käivad – võimaldavad, sarnaselt kohalike teenuste osutajate hulga ja kvaliteedi hindamisele, hinnata haldusaparaadi ametnikkonda.

Tabel 37. Valdonna ametnikkonna hindamist võimaldavad näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
ametikohtade arv valdkonnas				
täidetud ametikohtade arv valdkonnas	täidetud ametikohtade osakaal	max		
ametnike arv, kelle töökoormus valdkonnas on üle 50% [arvesse lähevad ka KOV-üksuste ühised ametnikud]	ametnike arv sihtrühma liikme kohta	max		
5 ja enama aastase teenistusstaaziga ametnike arv	5 ja enama aastase teenistusstaaziga ametnike osakaal valdkonna ametnike seas	max		
magistrikraadi või doktorikraadi ja sellega võrdsustatud ametnike arv	magistrikraadi või doktorikraadi ja sellega võrdsustatud ametnike osakaal	max		
atesteerimisel käinud ametnike arv				
atesteeritud ametnike arv	atesteeritud ametnike osakaal atesteerimise läbinud ametnike arvust	max		
mitteatesteeritud ametnike arv	mitteatesteeritud ametnike osakaal atesteerimise läbinud ametnike arvust	min		
ametnike arv, kelle atesteerimine lükati aasta võrra edasi				
ametnike arv, kelle haridustase hinnati viimase atesteerimise käigus vastavaks atesteerimisnõuetele	ametnike osakaal, kelle haridustase hinnati viimase atesteerimise käigus vastavaks atesteerimisnõuetele	max		
ametnike arv, kelle töö- ja teenistuskogemused hinnati viimase atesteerimise käigus vastavaks atesteerimisnõuetele	ametnike osakaal, kelle töö- ja teenistuskogemused hinnati viimase atesteerimise käigus vastavaks atesteerimisnõuetele	max		
kulud ametnike töötasudele	kulud ühe ametniku töötasule	max		
valdkonna ametnike aasta koolituskulude maht	aasta koolituskulude maht ametniku kohta	max		
valdkonna ametnike aasta koolituspäevade maht	valdkonna ametnike aasta koolituspäevade maht ametniku kohta	max		
VALDKONDLIK AMETNIKKONNA INDEKS				

Ametnikkonna hindamiseks kasutatavad andmed sobivad ka KOV-üksuste haldusorganisatsiooni laiemaks kirjeldamiseks ja

tüpologiseerimiseks. Lisaks neile näitajatele, mille väärtuste puhul on üheselt määratletav suhteline paremus või halvemus, võib siin opereerida ka andmetega, mis sellist hindamist ei võimalda – andmetega, mis kirjeldavad, kuidas on töö KOV-üksuse struktuuris korraldatud ning koostöö ja partnerlus organiseeritud. Tüpoloogiad on mõttekas koostada empiirilisel, st lähtudes konkreetsetest väärtuste jaotustest, mis selguvad pilootuuringu ja ka ülduuringu andmekogumise ja –analüüsi käigus. Tüpoloogia peaks kajastama nii ametnikkonna piisavust, kvalifikatsiooni kui ka kohalikuks omavalitsemiseks rakendatud partnerite süsteemi mitmekesisust.

Tabel 38. Valdonna haldusorganisatsiooni tüpologiseerimisnäitajad

Kogutavad väärtused	Analüüsitavad väärtused
ametnike arv, kelle töökoormus valdkonnas on üle 50%	KOV-üksuse ametnikkonna tüüp vastavalt koostatavale empiirilisele tüpoloogiale
sh kõrgemate ametnike arv	
sh vanemametnike arv	
sh nooremametnike arv	
ametnike arv, kelle töökoormus valdkonnas on 50% või vähem	
sh kõrgemate ametnike arv	
sh vanemametnike arv	
sh nooremametnike arv	
VÄÄRTUSED AMETNIKKONNA HINDAMISE TABELIST	
eraldi struktuuriüksuse olemasolu	
valdkond on linnapea/vallavanema valitseda	
valdkond on mõne teise linna- või vallavalitsuse liikme valitseda	
munitsipaalasutuste arv	
KOV osalusega MTÜ & SA arv	
KOV osalusega ettevõtete arv	
KOV-üksusega lepingulistest suhetes olevate ettevõtete, MTÜde jt organisatsioonide arv	

Valdkondlikele tulemustele tuginedes koostatakse ka KOV-üksuste ametnikkonda üldiselt kirjeldavad ja hindavad kompleksnäitajad, arvutatakse vastavad väärtused ning koostatakse analüüsi baasina kasutatavad tüpoloogiad.

4.1.2 Kasutatav finantsressurs

Sarnaselt ametnikkonnale on ka kasutatava finantsressursi kohta käivaid andmeid võimalik interpreteerida kahel moel. Esiteks näitavad valdkonna käsutuses olevate kohalike eelarvevahendite

maht sihtrühma liikme kohta ja kulude osakaal kõigist vastavatest kuludest KOV-üksuse poolset panustamist antud valdkonda (või ka üldiselt), teenuste osutamise materiaalseid tingimusi ning võimalik on välja arvutada vastavad standardväärtused iga valdkonna ja KOV-üksuse kohta.

Tabel 39. Valdkonna kasutatava finantsressursi hindamist võimaldavad näitajad

Kogutavad väärtused	Hinnatavad väärtused	Hindamise kriteerium	Kaal	Standardväärtus
valdkonna kogukulud	kulud sihtrühma liikme kohta			
sh tegevuskulud	kulud sihtrühma liikme kohta	max		
sh personalikulud	kulud sihtrühma liikme kohta	max		
sh investeeringud				
sh eraldised	kulud sihtrühma liikme kohta	max		
valdkonna 4 eelmise aasta investeeringud	kulud sihtrühma liikme kohta	max		
valdkonna kogukulud	osakaal KOV-üksuse kõigist vastavatest kuludest	max		
sh tegevuskulud	osakaal KOV-üksuse kõigist vastavatest kuludest	max		
sh personalikulud	osakaal KOV-üksuse kõigist vastavatest kuludest	max		
sh investeeringud	osakaal KOV-üksuse kõigist vastavatest kuludest	max		
sh eraldised	osakaal KOV-üksuse kõigist vastavatest kuludest	max		
VALDKONDLIK FINANTSRESSURSI INDEKS				

Teisest küljest on needsamad andmed kasutatavad koos kululiikide valdkonnasiseste proportsioonide andmetega kui alus KOV-üksuste tüpologiseerimiseks.

Tabel 40. Valdkonna haldamiseks ja arendamiseks kasutatava finantsressursi tüpologiseerimisnäitajad

Kogutavad väärtused	Analüüsitavad väärtused
valdkonna kogukulud	KOV-üksuse finantsressursi empiiriline tüpoloogia
sh tegevuskulud	
sh personalikulud	
sh investeeringud	
sh eraldised	
valdkonna 4 eelmise aasta investeeringud	

4.1.3 Territoriaalne kliendibaas

KOV-üksuste territoriaalse kliendibaasi kindlaksmääramisel on esmaseks näitajaks linna või valla püsiva elanikkonna suurus. See on KOV-üksuse kui terviku ning ka mitmete valdkondlike teenuste maksimaalseks sihtrühmaks. Valdkondlike kliendibaase tuleb vajadusel ka täpsustada. Nii kujundab maakorralduse, planeerimise ja ehituse valdkonnas kliendibaasi kõige enam valla või linna territooriumil paiknevate kinnistute arv, sotsiaalvaldkonnas hooldatavate, toetusi ja pensione saavate inimeste arv, elamu- ja kommunaalmajanduses ning keskkonnakaitstes majapidamiste ning ettevõtete ja asutuste arv, hariduses ja noorsootöös laste ja noorte arv, teede, liikluskorralduse ja ühistranspordi valdkonnas liiklejate arv, valitsemise, üldhalduse ja rahanduse valdkonnas allasutuste, KOV-omanduses olevate ettevõtete ja lepingupartnerite arv.

Tabel 41. Valdkondliku kliendibaasi lähteandmed

Kogutavad väärtused	Kasutus valdkondliku kliendibaasi määratlemisel
elanike arv	tervishoid; vaba aeg, kultuur ja sport; valitsemine, üldhaldus ja rahandus; teed, liikluskorraldus ja ühistransport
kinnistute arv	maakorraldus, planeerimine, ehitus ja arengu kavandamine
toetuse saajate arv	sotsiaalne kaitse
pensionisaajate arv	sotsiaalne kaitse
hooldatavate arv	sotsiaalne kaitse
majapidamiste arv	elamu- ja kommunaalmajandus ning keskkonnakaitse
ettevõtete ja asutuste arv	elamu- ja kommunaalmajandus ning keskkonnakaitse
olulise keskkonnamõjuga ettevõtete ja asutuste arv	elamu- ja kommunaalmajandus ning keskkonnakaitse
lapsed ja noored (0...19)	haridus ja noorsootöö
registreeritud sõidukite arv	teed, liikluskorraldus ja ühistransport

4.2 Kaudsed mõjutegurid

Kaudsete mõjutegurite puhul on võimaliku seose laadi nende ja KOV-üksuse esituste vahel oluliselt keerukam määratleda. Need iseloomustavad KOV-üksusi tervikuna, mitte üksikuid valdkondi. Siinses metoodikas nähakse ette analüüsida järgmiste kaudsete mõjutegurite olulisust:

- Asustuse/asustussüsteemi iseloom
- Asend riigi asustussüsteemis
- Rahvastikusituatsioon
- Elanikkonna aktiivsus ja jõukus
- KOV-üksuse üldine finantstervis
- Haldusajalugu.

4.2.1 Asustuse/asustussüsteemi iseloom

Eesti KOV-üksusi võib asustussüsteemi iseloomu alusel jagada kolmeks rühmaks:

- linnalised asulad (linn või alev) – 33 üksust
- jaotub nii linnalisteks kui maalisteks asulateks – 9 üksust
- jaotub maalisteks asulateks (alevikeks, küladeks) – 185 üksust.

Valdav osa Eesti KOV-üksustest koosnevad üksnes maalistest asulatest.

4.2.2 Asend riigi asustussüsteemis

Asendi klassifitseerimiseks kasutatakse metoodikas Oulu Ülikooli professori Jussi S. Jauhianieni poolt koostatud Eesti linnaliste regioonide eristust, kus linnageograafilise käsituse järgi on rahvastiku arv mingil moel arvestatava suurusega. Linnaliste regioonidena käsitletakse piirkondi, mis moodustub KOV-üksustest, millest regiooni tuumiklinnas käib tööl vähemalt veerand töötajatest. Lähtudes sellistest printsiipidest eristuvad Eesti asustussüsteemis KOV-üksused järgnevalt:

- Linnaregiooni keskused – 13 üksust (Jõhvi vald ja Kohtla-Järve linn on mõlemad sama linnaregiooni keskuseks)

- Linnaregiooni perifeeriad – 63 üksust
- Linnaregioonidesse mittekuuluvad vallad ja linnad – 151 üksust.

Enamus Eesti KOV-üksustest ei kuulu ühtegi arvestatava elanike arvuga linnaregiooni.

4.2.3 Rahvastikusituatsioon

Linna või valla rahvastikusituatsiooni kirjeldavateks näitajateks on:

- elanike arv
- juurdekasvukordaja (elanike arvu muutus suhtes elanike arvu) viimase 4 aasta kohta
- rändesaldokordaja viimase 4 aasta kohta
- iibekordaja viimase 4 aasta kohta
- tööturururve indeks
- ülalpeetavate määr.

Analüüsis saab kasutada neid näitajaid nii eraldi, kvantitatiivseid seoseid hinnates, kui ka nende alusel arvutatava rahvastiku komplekstunnuse alusena.

4.2.4 Elanikkonna aktiivsus

Linna või valla elanikkonna aktiivsuse kirjeldamiseks sobivaid andmeid sisaldab allpool esitatud tabel.

Tabel 42. Elanikkonna aktiivust kirjeldavad näitajaid

Kogutavad väärtused	Analüüsis kasutatavad väärtused	
ettevõtete arv	ettevõtete arv elaniku kohta	Üksuste tegevusvormi tüpoloogia
MTÜ ja SA arv	MTÜ ja SA arv elaniku kohta	
avaliku sektori asutuste arv	avaliku sektori asutuste arv elaniku kohta	
sh KOV asutuste arv	sh KOV asutuste arv elaniku kohta	
tootmisorganisatsioonide arv	tootmisorganisatsioonide arv elaniku kohta	Üksuste ettevõtluse sektortüpoloogia
ettevõtete arv primaarsektoris		
ettevõtete arv sekundaarsektoris		
ettevõtete arv tertsiaarsektoris		

sotsiaalmaksu maksvate inimeste arv	sotsiaalmaksu maksvate inimeste arv tööaliste elanike kohta	
	sotsiaalmaksu maksvate inimeste arv ettevõtete ja asutuste arvu kohta	
töötute arv	töötute osakaal tööealisest elanikkonnast	
üksikisiku tulumaksu suurus	üksikisiku tulumaksu suurus elaniku kohta	
küla ja asumiseltside arv	küla ja asumiseltside arv külade ja asumite kohta	

Näitajaid saab analüüsis kasutada nii üksikult kvantitatiivsete väärtuste kogumina kui ka koondatuna ja tüpologiseerituna.

4.2.5 KOV-üksuse üldine finantstervis

KOV-üksuse üldise finantstervise näitajana kasutatakse Rahandusministeeriumi KOV-üksuste finantskontrolli näitajaid, milleks on:

- Võlakoormus
- Maksevõime kordaja
- 5 aasta defitsiit
- Kohustused elaniku kohta
- Põhivara elaniku kohta
- Kohustused põhivarasse
- Omafinantseerimise võime
- Investeeringud põhivarasse
- Laenude tagasimakse puhastatud eelarvesse
- Likviidsus.

Lisaks neile pööratakse analüüsidest tähelepanu veel kolmele näitajale:

- Maksutulude osakaal eelarve tuludes
- Tasandusfondi lõike 1 tulude osakaal eelarve tuludes
- Avaliku sektori kaasfinantseerimise suhe kohaliku eelarve investeeringukuludesse.

4.2.6 Haldusajalugu

Linna või valla haldusajaloo iseloomustamisel pööratakse tähelepanu 4 dimensioonile:

- Linna või valla positsioon traditsioonilises haldusjaotuses
- Positsioon 1938/39 haldusjaotuses
- Positsioon nõukogude haldusjaotuses (praeguse keskuse alusel)
- Osalus 1993-2006 ühinemistes

Traditsioonilise haldusjaotuse all mõeldakse Eesti territooriumi jagunemisi enne iseseisvust. KOV-üksusi liigitatakse praeguse keskuse alusel kolmeks:

- linn
- kihelkond
- ei kumbki

1938/39 haldusjaotus jagab praegused KOV-üksused vastavalt sellele, kas nad või nende keskusala oli:

- linn – 26 üksust
- vald või alev – 144 üksust
- ei kumbki - 57 üksust

Nõukogude perioodi haldusajalugu jaotab KOV-üksusi järgmiselt:

- üleriigilise alluvusega linnad – 6 üksust
- rajoonikeskused (15 või 39 rajooni puhul) – 33 üksust
- ei kumbki – 188 üksust

Nende kolme dimensiooni põhjal saab koostada ka haldusajaloo komplekstüpoloogia, mis jagab KOV-üksusi:

- püsivateks – üksused, mis on kuulunud Eesti territooriumi kihelkondlikku haldussüsteemi, 1938/39 haldusreformi järgsesse kui ka nõukogude okupatsiooni tingimustes kehtestatud haldussüsteemi
- traditsioonilisteks – üksused, mis on olnud tuumalaks kas kihelkondadele või 1938/39 haldusreformi omavalitsusüksustele
- nõukogulikeks - üksused, mis on olnud tuumalaks nõukogude ajastu rajoonidele
- ajaloota üksusteks - üksused, mille puhul ükski eelnevast kolmest kirjeldusest ei kehti.

Lisaks kasutatakse analüüsides ka uuema aja haldus-territoriaalsetes muutustes osalemist kajastavat tunnust.

5 Haldussuutlikkuse analüüsi suunad

5.1 Mõjutegurite seosed KOV-üksuste esitustega

KOV-üksuste haldussuutlikkuse analüüsi peamiseks suunaks on erinevate mõjutegurite mõju olemuse selgitamine. Sellise analüüsi uurimisküsimusteks on kuivõrd mõjutavad KOV-üksuste esitusi erinevatel dimensioonidel (või kokku) mingis valdkonnas (või kokku) otsesed ja/või kaudsed mõjutegurid eraldi ja ühiselt. Mõju olulisuse kindlaksmääramine on võimalik kasutades asjakohaseid statistilisi meetodeid – nii lihtsaid risttabeleid (tüpoloogiate puhul), paariskorrelatsiooni kui ka mitme muutuja korrelatsiooni- ja regressioonianalüüsi meetodeid.

Otseste mõjutegurite olulise mõju eksisteerimisel saab määrata need haldusaparaadi, finantsressursi ja/või kliendibaasi kriitilised väärtused, mil KOV-üksuste esitused langevad alla piisavuse piiri – kas siis mingis kindlas valdkonnas või üldiselt. Juhul kui otsesed mõjutegurid (nt kliendibaasi maht või haldusaparaadi suurus) mõjutavad oluliselt üksnes osasid valdkondi – selliselt, et vastavate ülesannete täitmise tase mingi kliendibaasi mahu juures langeb alla vastvõetavat taset või siis teenuste osutamine hakkab kannatama haldusaparaadi muutumisel liialt õhukeseks – kuid mitte teisi, siis võib see olla viiteks vajadusele vaadata ümber vastava kohustusterühma paiknemise haldustasand, alus kaaluda selle ümberpaigutamist näiteks maakondlikule tasandile.

Võimalik kaudsete mõjutegurite suhteline olulisus viitab KOV-üksuste haldussuutlikkuse nõ objektiivsele olemusele, mida ümberkorraldused KOV-üksuse organisatsioonis või Eesti haldussüsteemis tervikuna oluliselt mõjutada ei suuda või siis teevad seda teiste haldustasandite arvelt (nt seoses erinevate haldustasandite eelarvete tulude jaotust muutes).

5.2 Soovitused otseste mõjutegurite muutmiseks lähtudes KOV-üksuste esituste võrdlevatest kriteeriumitest

Otseste mõjutegurite mõju väljaselgitamine võib pakkuda ka vahetatut positiivset sisendit KOV-üksuste haldusstruktuuride ja –võimekuse kujundamisel. Nii saab Eesti KOV-süsteemi jaoks sobivate haldusaparaadi põhiparameetrite määratlemiseks üldisemalt kasutada nõ. parimate esituste kriteeriumit. Näiteks võetakse aluseks ülesannete täitmise tasemeindeks, mille alusel

valitakse välja 1/3 parimaid üksusi. Lähtudes nende parimate üksuste sihtrühma suuruse ning haldusaparaadi mingi parameetri (nt. ametnike arv) väärtustest arvutatakse nende alusel nende näitajate seost selgelt ja piisavalt kirjeldav funktsioon.

Sellise funktsiooni väärtused võetakse aluseks ülejäänud 2/3 üksuste jaoks soovitatavate haldusaparaadi põhiparameetrite määramiseks. Lisaks ülesannete heaks täitmiseks vajalike ametnike arvule võib sõltuvaks muutujaks olla ka näiteks soovitatav koolituskulude maht ametniku kohta või ametnike keskmine aastapalk jms, mis võiks eelduste kohaselt toetada KOV-üksuse esituste lähenemist parimate üksuste tasemeni.

Meetodit saab kasutada selge ja tugeva põhjusliku seose olemasolul – hüpoteetiliselt võiks selline näiteks olla ka seos sihtrühma liikme kohta kulutatud finantsressursi ja elanike rahulolu või territoriaalse kliendibaasi ja teenuste taseme vahel. Kuid esmalt tuleb analüüsi tulemusena välja selgitada, kas ja millised on tegelikud seosed nende mõjutegurite ja KOV-üksuste esituste vahel.

5.3 KOV-üksuse ametnikkonna vastavus professionaalsuse kriteeriumitele

Lähtudes suure osa kohaliku omavalitsuse ametnike tööülesannete valdkondlikust laadist, ametnikele esitatavatest professionaalsuse nõuetest ning vajadusest end erialaselt täiendada on järgnevalt koostatud soovituslik loetelu KOV-üksuse ametnikkonna minimaalsest koosseisust.

Tabel 43. Ametnike minimaalne arv professionaalse ja jätkusuutliku tööalase arenguga ametnikkonna kindlustamiseks

Valdkond	Ametnike minimaalne arv
Maakorraldus, ehitus, planeerimine ja arengu kavandamine	1 planeerimise, maakasutuse, arhitektuuri ja ehituse vanemametnik ning 1 arendustegevuse kõrgem ametnik
Elamu- ja kommunaalmajandus	1 keskkonna kõrgem ametnik ja 1 jäätmemajanduse jm kommunaalmajanduse vanemametnik
Teed, liiklus, ühistransport	1 vanemametnik
Haridus ja noorsootöö	1 hariduse kõrgem ametnik ja 1 noorsootöö vanemametnik
Kultuur ja sport	1 vanemametnik
Sotsiaalne kaitse	1 vanemametnik
Tervishoid	sotsiaalhoolekande vanemametniku kõrvalteema
Valitsemine, üldhaldus ja rahandus	1 vallavanem/linnapea, 1 vallasekretär/linnasekretär, 1 kontoritöö vanemametnik/teenistuja; 1 rahanduse kõrgem ametnik
<i>Kokku</i>	<i>13 ametnikku</i>

Ametnike tööalane areng nõuab ka järjepidevat koolitust. Professionaalse ametnikkonna koolituse soovituslikke miinimum-nõudeid kirjeldab allolev tabel.

Tabel 44. Koolituskulude ja –päevade minimaalne arv professionaalse ja jätkusuutliku tööalase arenguga ametnikkonna kindlustamiseks

Valdkond	Aasta koolituskulud ametniku kohta	Aasta koolituspäevade arv ametniku kohta
Maakorraldus, ehitus, planeerimine ja arengu kavandamine	7 000 kr	7
Keskkond, heakord, hooldus, jäätmemajandus, vee- ja kanalisatsioonivarustus	3 000 kr	5
Teed, liiklus, ühistransport	3 000 kr	5
Haridus ja noorsootöö	8 000 kr	12
Kultuur ja sport	6 000 kr	8
Sotsiaalhoolekanne	3 000 kr	5
Tervis	3 000 kr	5
Valitsemine	8 000 kr	8

Nende kriteeriumite võrdlemisel KOV-üksuste ametnikkonna kohta kogutud andmetega, saab hinnata KOV-üksuste vastavust professionaalse ametnikkonna nõuetele. Mõlemad loetelud on esialgsed ning avatud täiendustele-parandustele, lähtudes diskussioonidest, ettepanekutest ning Eesti KOV-süsteemi vastavatest empiirilistest jaotustest.

5.4 KOV-üksuste esituste kuluefektiivsus

KOV-üksused teevad kohalikust eelarvest kulutusi, mis võimaldavad neil teatud esituste tasemeni jõuda – tasemed saavutatakse teatud kuluefektiivsuse taseme juures. Et paljude üksikute teenuste ja arendustegevuste kuluefektiivsuse arvestamine muudaks meetodika liigselt keeruliseks siis opereeritakse siinses meetodikas eelnevalt kirjeldatud üldistavate esitusindeksitega. Et linnade ja valdade üldine arengutase on pikaajaliste arengute ja kulutuste tulem ning kujuneb ka teistest oluliselt keerukamate protsesside tulemusena, siis nähakse ette arvutada iga üksuse kohta välja kuluefektiivsuse indeksid kolmel KOV-üksuse esituse dimensioonil, mis võimaldavad võrrelda nende:

- ülesannete täitmise kuluefektiivsust

- teenuste taseme kuluefektiivsust
- elanike rahulolu saavutamise kuluefektiivsust.

Indeksid arvutatakse valdkondade kaupa ja samuti KOV-üksuse kohta üldiselt. Kuludena käsitletakse eelnenud eelarveaasta tegevuskulude, eraldiste ning viimase 4 aasta keskmiste investeeringukulude summat (eelarve täitmise aruannete alusel), mis taandatakse esmalt kuludeks 1 sihtrühma liikme kohta. Sihtrühma suuruseks võib enamuses valdkondadest võtta elanike arvu, erandiks hariduse ja noorsootöö valdkond (lapsed, 0-17) ning sotsiaalhoolekande valdkond (sotsiaaltoetuste saajad + sotsiaalteenuste kliendid + elanikud 65+).

Kulude kajastamise täpsuse suurendamiseks võib investeeringukulud läbi korrutada erinevate aastate (ehituse) inflatsioonimääradega. Et tegevuskulude, eraldiste ja investeeringute mõju KOV-üksuse esitustele kõige tõenäolisemalt ei ole samane, siis tuleks kaaluda ka kompenseeriva valemi koostamist, kus on arvesse võetud iga tegevuskulu, eraldiste ja investeeringute krooni väärtust. Sellise valemi väljatöötamine eeldab aga asjakohase empiirilise materjali olemasolu.

Tabel 45. Ülesannete täitmise kuluefektiivsus

Ülesannete täitmise taseme keskväärts	Eelarvekulud sihtrühma liikme kohta	Kuluefektiivsuse indeks
Maakorraldus, planeerimine, ehitus ja arengu kavandamine		
Teed, liikluskorraldus ja ühistransport		
Elamu- ja kommunaalmajandus ning keskkonnakaitse		
Haridus ja noorsootöö		
Vaba aeg, kultuur, sport		
Sotsiaalne kaitse		
Tervishoid		
Avalik kord ja turvalisus		
Valitsemine, üldhaldus ja rahandus		
<i>KOV-üksus tervikuna</i>		

Tabel 46. Teenuste osutamise kuluefektiivsus

Koondindeksi väärtus	Eelarvekulud sihtrühma liikme kohta	Kuluefektiivsuse indeks
Maakorraldus, planeerimine, ehitus ja arengu kavandamine		
Teed, liikluskorraldus ja ühistransport		
Elamu- ja kommunaalmajandus ning keskkonnakaitse		
Haridus ja noorsootöö		
Vaba aeg, kultuur, sport		
Sotsiaalne kaitse		
Tervishoid		
Avalik kord ja turvalisus		
Valitsemine, üldhaldus ja rahandus		
<i>KOV-üksus tervikuna</i>		

Tabel 47. Elanike rahulolu saavutamise kuluefektiivsus

Rahuloluindeksi väärtus	Eelarvekulud sihtrühma liikme kohta	Kuluefektiivsuse indeks
Maakorraldus, planeerimine, ehitus ja arengu kavandamine		
Teed, liikluskorraldus ja ühistransport		
Elamu- ja kommunaalmajandus ning keskkonnakaitse		
Haridus ja noorsootöö		
Vaba aeg, kultuur, sport		
Sotsiaalne kaitse		
Tervishoid		
Avalik kord ja turvalisus		
Valitsemine, üldhaldus ja rahandus		
<i>KOV-üksus tervikuna</i>		

5.5 KOV-üksuste esituste vahelised seosed

Täiendavat sissevaadet KOV-üksuste esituste taseme kujunemise kohta pakub erinevate esituse dimensioonide vaheliste seoste analüüs. Täpsemalt on analüüsi objektiks see, kas ja kuidas kohalike ülesannete täitmise tase, osutatavate teenuste maht ja kvaliteet ning üldisem arengutase mõjutavad elanike rahulolu. Analüüsid viiakse läbi valdkondade kaupa ja koondatuna KOV-üksuse kohta tervikuna.